1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА ŠVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 15-го ТРАВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MAY 15, 1973 No. 89. VOL. LXXX.

ТИСЯЧНІ МАСИ НАРОДУ ЕНТУЗІЯСТИЧНО ВІТАЮТЬ БЛАЖЕННІШОГО ЙОСИФА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПРИРІКАЮТЬ ВІРНІСТЬ ЗМАГАННЯМ ЗА ПАТРІЯРХАТ. ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП ВВАЖАЄ ПАТРІЯРХАТ ЗА НАШУ КОНЕЧНІСТЬ. МИТРОПОЛИТ АМВРОЗІЙ ВИСЛОВЛЮЄ НАДІЮ, ЩО ПІД ЧАС ЧЕРГОВИХ ВІДВІДИН БЛАЖЕННІШОГО ВЖЕ МОЖНА БУДЕ ПРИВІТАТИ ЯК „НАШОГО ПАТРІЯРХА ЙОСИФА ПЕРШОГО".

„ПАТРІЯРХАТ ЄДИНИЙ МОЖЕ НАС СПАСТИ" — ТВЕРДИТЬ БЛАЖЕННІШИЙ

Філядельфія. — „Я сказав Папі, що патріярхат нашої Церкви є конечністю, що він єдиний може нас спасти" — говорив Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф під час свого виступу на бенкеті, що відбувся в його честь і на його привітання у готелі Шератон в неділю, 13-го травня вечером. Звертаючись до „високодостойної і рівночасно високоумної громади", Блаженніший Верховний Архиєпископ насамперед висловив свою радість з того, що бачив під час теперішніх своїх відвідин українських поселень в Австралії, Канаді і тепер в З'єднаних Стейтах. Згадав коротко про свої відвідини в Японії, кажучи, що ще не час про все говорити, але ствердив, що Австралія і Японія можуть мати великий вплив на те, що дальше станеться з Україною. Всі українські поселення у вільному світі плекають свою мову, свою культуру, свої традиції, але все ж таки їм бракує ще вповні розвиненого головного: культурно-наукової творчости. Правда, багато дечого вже створено, але це напевне ще не все, що можна вчинити. Наукові праці, музеї, архіви та високі школи — це те, що нам тепер на потребу. Люди минаються, сьогодні вони є, а завтра їх може не стати, але їхня творчість залишиться назавжди. Це відноситься до всіх. Самими тільки співами і танцями України не збудуємо. Ми вже її мали, але її втратили, бо про нас тоді ще ніхто не знав. Ми повинні заговорити мовою нашої творчости, бо це мова, яку розуміє світ. Це не може зробити одна людина. Один в полі не вояк. Треба нам стати усім разом і творити, творити всюди, не згромаджувати все в одному місці. Говорить це не в докір, але зі серця, бо відчуває до цього потребу. Своє слово закінчив Блаженніший великоднім „Христос Воскрес!", що його підхопили та торжественно проспівали всі присутні. Опісля ще довго не вмовкали овації та оклики, що їх так багато було в цих двох днях відвідин Первоієрарха у Філядельфії.

Після привітання Первоієрарха Помісної УКЦеркви на летовищі і опісля Молебня в катедрі Непорочного Зачаття в суботу, 12-го травня, та відпустових торжеств у Факс Чейсі в неділю, 13-го травня, кульмінацією привітальних церемоній був бенкет, що відбувся тієї ж неділі у великій та вщерть заповненій бальовій залі готелю Шератон о год. 7-ій вечора. Вже на добру годину перед заповідженим бенкетом можна було спостерегти незвичний в недільну пору рух біля готелю, із напливом святочно зодягнених людей та з додатковими впорядниками вуличного руху біля готелю. Із деяким запізненням, як уже всі гості зайняли місця, на залю увійшов Блаженніший Верховний Архиєпископ у почоті Митрополита Амврозія, Владик Ізидора Борецького, Йосифа Шмондюка, Ярослава Габра та Василя Лостена і представників громадянства. Його зустріли присутні вставанням з місць та ентузіястичними оплесками і окликами: „Хай живе нам наш Патріярх!", „Слава!".

Бенкетову урочистість започаткував коротким словом голова Привітального Комітету Владика Василь Лостен. „Вітаємо серед нас Первоієрарха Помісної Української Католицької Церкви, Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Йосифа Сьомого, який усім дав світлий приклад невгнутости і віри..." — почав Владика Лостен, слово якого ввесь час переривали оплески та оклики „Слава!" Після співу „Христос Воскрес" та американського й українського національних гимнів (американський гимн відспівала Орися Гевка; український хор „Прометей" та присутні), почав своє привітальне слово господар Архиєпархії, Митрополит Амврозій Сенишин. „Ми маємо сьогодні велику честь і приємність вітати між нами вже вдруге нашого Первоієрарха, Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Йосифа Сьомого. Маємо всю надію, що коли Ваше Блаженство загостять до нас втретє, то вже привітаємо Вас, як нашого Патріярха Йосифа Першого" — почав Владика Амврозій і знову оплескам та окликам „Слава!" не було, здавалося, кінця. Наймогутнішою спонукою для українців — продовжував Владика Митрополит Амврозій — завжди була любов, любов до свого народу, своєї Церкви, свого обряду. Відвідини нашого Первоієрарха мають на меті цю любов скріпити."

Робить він це, сам перейнятий найбільшою любов'ю, відвідуючи українські поселення без уваги на всі труди і невигоди. Наша історія доказує і потверджує, що християнство і Церква серед нашого народу однозначні з національністю, що створили в нас своєрідний церковний патріотизм. Не диво, що ворог нашого народу не гребує жадними засобами, щоб знищити нашу Церкву і в той спосіб викоренити головне джерело нашої витривалости. Під час інсталяції нашого Первоієрарха на Кардинала Вселенської Церкви в 1965-му році при зустрічі з Папою Павлом VI впали знаменні слова: "Ubi est concordia, ibi est victoria!" — де є згода, там перемога. Тоді Блаженніший при іншій нагоді сказав знаменні слова: „Я буду таким Кардиналом, яким ви будете народом." Історія нашої Церкви потверджує цю правду — говорив Владика Митрополит Амврозій, дальші завваги якого на цю тему подані дослівно із магнетофонного запису на іншому місці в цьому числі „Свободи". Кінцеві слова Митрополита Амврозія присутні знову прийняли вставанням з місць та довго невмовкаючими оплесками і, вкінці, співом многоліттєвія. Блаженніший поблагословив трапезу, а Владика Лостен покликав тоді на товстмайстра церемонії о. шамбеляна Мирослава Харину, який виголосив відповідне слово та представив гостей за почесним столом, між якими, крім Верховного Архиєпископа, Митрополита Амврозія, Владик Борецького, Шмондюка, Габра і Лостена, були ще настоятель катедрального храму Української Православної Церкви митр. прот. о. Степан Біляк, доповідач на цьому бенкеті проф. д-р Григор Лужницький, представник посадника міста комішінер Кармен Ворі — який вітав Високого Гостя від міста, передавши йому почесну грамоту від посадника, віцепрезидент Президії Світового Конгресу Вільних Українців Йосип Лисогір, голова Світового Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви д-р Володимир Пушкар та діюча голова СФУЖО пані Лідія Бурачинська.



Верховний Архиєпископ і Кардинал, Блаженніший Йосиф Сліпий

СЛОВО МИТР. ПРОТ. О. СТЕПАНА БІЛЯКА

До найзворушливіших моментів бенкетової програми, крім виступів Верховного Архиєпископа Блаженнішого Йосифа і Митрополита Амврозія, належало слово настоятеля українського православного катедрального храму св. Володимира митр. прот. о. Степана Біляка. Повний текст цього знаменного слова поданий із магнетофонного запису на іншому місці в цьому числі „Свободи". (Цей, як і інші подані в цьому числі „Свободи" магнетофонні записи виконав п. Володимир Сохан для „Голосу Америки").

„УКРАЇНСЬКЕ ЧУДО"

Блискуче своєю формою і змістом слово про Верховного Архиєпископа, його життьовий шлях та його діла виголосив проф. д-р Григор Лужницький. Усе, що зв'язане з Блаженнішим Первоієрархом, від його витривалости в ув'язненні та опісля звільнення, створення у „вічному місті" Римі „українського Риму", аж до могутнього руху за завершення Помісної УКЦеркви належним їй патріярхатом можна б вважати за справжнє чудо, — говорив промовець.

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА

У мистецькій програмі бенкету виступали: чоловічий хор „Прометей" під диригентурою Михайла Длябоги та при фортепіяновому супроводі Ірини Чуми і зі солістами Зеноном Чорнобілем та д-ром Богданом Сілецьким. Хор виконав Воробкевича „Огні горять" та Гнатишина „Садок вишневий"; дитячий і дівочий хори при УМІ із кількома десятками зодягнених у вишивані сорочки та блюзочки малят під диригентурою Юрія Оранського і при фортепіяновому супроводі Галі Поритко та зі сольовими заспівами Надії Оранської виконали Завалишина „Годинник", Ревуцького „Ой єсть в лісі" та Лисенка „Снігова краля"; мішаний хор „Кобзар" під диригентурою д-ра Антона Рудницького і при фортепіяновому супроводі Роксоляни Гарасимович виконав два уривки із кантати А. Рудницького „Посланіє". Солісткою була Євгенія Василенко.

Блаженніший, Владики та публіка сердечно оплескували виконавців програми.

Після мистецької програми коротке привітальне слово від зорганізованого жіноцтва виголосила пані Лідія Бурачинська і тоді промовив Верховний Архиєпископ. Бенкет закінчено, як і започатковано, великоднім „Христос Воскре!".

Крім головного предсідника Йосипа Лисогора, який при зустрічі і привітаннях Блаженнішого Верховного Архиєпископа репрезентував СКВУ та який був разом зі своєю дружиною пані Марією, в привітальному бенкеті взяли участь головні урядовці УНСоюзу: заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний касир мгр Уляна Дячук з мужем інж. Володимиром, заступник головного предсідника Володимир Сохан та головні контролери проф. д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук з родинами. Д-р Ів. Скальчук очолював Привітальний Екзекутивний Комітет, а проф. д-р Б. Гнатюк був його заступником у тому Комітеті.

ПРИВІТАННЯ НА ЛЕТОВИЩІ

Філядельфія, Па. (З.С.). — „Мир вам приношу з України, знедоленої, але злученої з вами, бо ми той сам нарід — з тієї самої кости і крови." — говорив, відповідаючи на привіти церковних і громадських представників та бурхливі оплески і грімке „Слава!" тритисячної маси вірних, Верховний Архиєпископ Помісної Української Католицької Церкви Блаженніший Кардинал Йосиф Сліпий, вступивши вдруге на американську землю за час останніх десятьох років минулої суботи, 12 травня, на Міжнародному летовищі у Філядельфії.

Відмічуючи великий поступ українців у вільному світі за останніх п'ять років — від часу його останніх відвідин українських поселень на чотирьох континентах світу — Верховний Архиєпископ ПУКЦ бажав своїм вірним, „щоб цей прогрес був початком до ще більших подвигів".

Почуття гордости з росту національної свідомости серед українства у вільному світі та слова заохоти до ще більших стремлінь становили суть промов Кардинала Йосифа до численно зібраних вірних в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії того ж вечора, і до тисячів паломників, які дослівно облягли чудово розташований комплекс будівель Сестер Василіянок у Факс Чейсі в неділю, 13 травня. Тут, як і в сусіднім місті Братньої Любови, Блаженніший Йосиф закликав до вірности Помісній Українській Католицькій Церкві, бо „Церква — це остоя народу; де є Українська Церква, там є український нарід".

Верховний Архиєпископ прибув до ЗСА після поїздки до Австралії минулого лютого, де він взяв участь в 40-му Міжнародному Євхаристійному Конгресі, та після одномісячних відвідин українських громад у Канаді. Приїзд Блаженнішого до Філядельфії на запрошення місцевих Владик УКЦеркви, започаткував 6-тижневий побут 81-літнього українського Кардинала в цій країні.

Понад шість сотень членів молодечих організацій Пласту і СУМА з Філядельфії, Трентону та околиць, представники церковних, громадських та комбатантських організацій — ці останні, втримуючи порядок під час суботніх привітань та масового недільного відпусту у Факс Чейсі — оплесками, квітами, окликами „Слава" та кількакратним многоліттєвієм вітали Блаженнішого Йосифа на летовищі у Філядельфії, куди він прибув з Торонта, в асисті Владики Ізидора Борецького та о. Степана Стецюка, особистого секретаря. Митрополит Амврозій Сенишин, Владики Йосиф Шмондюк, Ярослав Габро і Василь Лостен вітали Верховного Архиєпископа на летовищі і опісля взяли участь в усіх торжествах, зв'язаних з його перебуванням на терені міста Братньої Любови.

„Це вже втретє припадає мені честь вітати Вас, Високодостойний Архиєрею", — сказав Митрополит Амврозій, пригадуючи його поїздку до Риму в 1963 році, в день після радісної вістки, що Митрополит Йосиф прибув до Вічного Міста по 17-ох роках московської каторги, та перші історичні відвідини Блаженнішого в Америці.

Опісля чергувалися привіти від громадських організацій: д-р Іван Скальчук, голова місцевого Відділу УККА та діючий голова Об'єднаного Привітального Комітету; Йосип Лисогір, віцепрезидент СКВУ; д-р Володимир Пушкар, голова Світової Ради Крайових Товариств за Патріярхальний Устрій УКЦеркви; Лідія Бурачинська в імені українського жіноцтва, зорганізованого в СФУЖО; о. шамб. Мирослав Харина від Централі УККА; та д-р Мирослав Навроцький, голова Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви (ЗСА).

Д-р Навроцький, вітаючи Верховного Архиєпископа, „як нашого першого Патріярха — чи це кому подобається, чи ні", закликав вірних до піднесення рук „в мовчазному обіті нашим приятелям і ворогам від Риму до Москви, що патріярхат і помісність Української Католицької Церкви є нашим заповітом".

17-літня Леся Кузьма від Пласту, 12-літній Володимир Стасюк від СУМА, а опісля Іванка Іванюк від Академії св. Василія Великого і Оля Медуха від студенток Менор коледжу у Факс Чейсі піднесли Кардиналові Йосифові китиці троянд. До тієї молоді, численно зібраної на летовищі, а опісля в катедрі Непорочного Зачаття, промовляв Кардинал Йосиф, пригадуючи про конечність збереження національної духовости, про відданість Церкві та народові, про важливість знання і науки та про місійну ролю українства у вільному світі.

У КАТЕДРІ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ

„Ми всі вийшли з Києво-Галицької Митрополії — кість, кров і плоть, ми всі один нарід. Це велика честь бути українцем і таким себе називати," — говорив Кардинал під час молебня у вщерть заповненій катедрі.

„Тяжко повірити, що ще два роки тому цей храм був сумним видовищем, яке грозило роздором в нашій Церкві", — пригадувала одна молода учителька, тримаючи за руки двох підлітків-синів.

„Поглиблюйте своє знання, бо наука — це сила," — пригадував Блаженніший Йосиф, звертаючись до молоді. Його слова попередив Владика Ізидор Борецький, вітаючи Кардинала, як „патріярха наших душ" та дякуючи митрополитові Амврозієві „за можливість бути тут серед вас".

Після молебня четверо молодих пластунів і сумівців піднесли Кардиналові в подарунок портрет - рисунок Митрополита Андрея Шептицького, роботи артиста-маляра Богдана Божемського, а пластун Андрій Бойко, промовляючи від усіх молодечих організацій, передав привіт. В приміщеннях митрополичої резиденції Кардинал Йосиф прийняв на півгодинній авдієнції 11 представників Пласту і СУМА під проводом голови КПС у ЗСА Павла Дорожинського, члена Головної Управи СУМА Миколи Бачари та голови секції молоді при місцевому Громадському Комітеті Богдана Одежинського.

ВІДПУСТ-ПРОЩА У ФАКС ЧЕЙСІ

Понад 8,000 вірних взяли участь в цілоденних торжествах прощі-відпусту на просторій площі будівельного

(Закінчення на стор. 3-ій)

У Польщі поглиблюється конфлікт між Католицькою Церквою і комуністичним режимом

Варшава. — Після трьох років деякої злагоди між польською Католицькою Церквою, що її очолює кардинал Стефан Вишинський, і комуністичним режимом під проводом Едварда Герека — взаємини між цими двома провідними силами в Польщі знову загострилися. Причинився до загострення ситуації проголошений минулого тижня заклик Кардинала Вишинського до польських католиків протестувати проти виключення режимом навчання релігії із шкільних програм. Водночас із цим польські єпископи виступили з вимогою відбуття розмов на вищому рівні на тему спірних проблем. Кардинал Вишинський у своєму заклику ствердив, що католики мають свободу тільки у своїх проповідях і в проголошуванні пастирських листів. Позатим, вони позбавлені можливости організувати релігійні товариства, видавати свої незалежні щоденники й реагувати на такі чи інші вияви режимної політики у відношенні до Церкви.

Манітобський Університет вишколює учителів української мови



Передача чека Комітету Українців Канади Манітобському Університетові. Від права: д-р П. А. Кондра, президент КУК, д-р Р. Л. Гедлей, заступник декана факультету едукації, д-р І. Глинка, президент Шевченківської Фундації і д-р С. Яр. Кальба, екзекутивний директор КУК.

Вінніпег (КУК) — Педагогічний Факультет Манітобського Університету вже другий рік з черги в програму своїх літніх курсів включає курс навчання української мови для вчителів публічних шкіл Канади. Минулого року цим курсом завідував д-р Б. Білаш, координатор навчання мов в публічних школах Вінніпегу, а цього літа курс провадитиме пані Рома Франко, викладач Саскачеванського Університету в Саскатуні.

Для повного успіху цього важливого курсу, Комітет Українців Канади зложив дня 26 квітня ц. р. Університетові Манітоби з фондів одержаних від Шевченківської Фундації одноразову дотацію в сумі $ 1,000. З цього спеціяльного фонду гроші будуть вжиті виключно на закуп потрібних підручників та ін. випкільних матеріялів для навчання української мови дотацію, Маянітобський Університеті.

Розсилаючи повідомлення до англомовної преси про цю на Манітобському Університет підкреслив, що заінтересування українською мовою в Манітобі постійно зростає. Минулого року в цій провінції навчання української мови відбувалось у 34 державних школах, а цього року число тих шкіл зросло до 54. Крім кандидатів з Манітоби, на цей курс можуть вписуватися учителі державних шкіл з інших провінцій, як наприклад з Альберти, Саскачевану і Онтаріо, де запотребування на вчителів української мови в державних школах теж стало зростає.

Цей курс має число 63-514 і називається „Теорія і практика навчання української мови". Він починається 4-го липня і кінчається 31 серпня ц. р. і дає 6 кредитів. Оплата за курс виносить $ 85. Зголошення треба спрямовувати до:
University of Manitoba, Summer School Office, Winnipeg, Man. Canada.

Польський журнал підкреслює успіх української збірки на Гарвардську катедру

Польський журнал „Культура", який появляється в Парижі, пише у своєму квітневому числі про клопоти, що їх має Польський Народний Союз з союзовою Колегією у Чикаго. Журнал інформує також про плян продажу Колегії, враховуючи всі ці трудноші фінансового порядку. Пишучи про цю справу, „Культура" завважує, що „прикрим контрастом є небувалий успіх збірки українців в ЗСА на катедру україністики в Гарварді, яка переступила суму двох мільйонів долярів".

Найбільший музей українських ікон у Сяноці

Сянок. — Польська преса інформує про те, що тут досягнено погодження між двома місцевими музеями щодо об'єднання в один великий музей. Мова тут про Історичний музей та про Музей народного будівництва. В обох музеях находяться експонати з Лемківщини, в тому понад 1,000 ікон з українських церков, в більшости знищених після виселення лемків або до УССР або на колишні німецькі землі в кордонах нинішньої Польщі. Історичний музей був заснований в 1931 році проф. Левом Гецом і до війни був відомий як Лемківський музей. По війні і після прилучення Лемківщини та Саноку до Польщі цей музей перемінено в Історичний музей. Новий музей буде приміщений в новідремонтованому будинку з XVIII ст., положеному недалеко сяніцького замку.

В Йонкерсі відбулося зібрання присвячене подіям в Україні

Йонкерс. — З ініціятиви Крайової Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) місцевий Осередок Діяльности ТУСМ підготовив на 11 травня ширші сходини своїх членів та заінтересованих громадян для обговорення сучасної ситуації на українських землях. На тему „Національна політика совєтського режиму та форми спротиву в Україні під сучасну пору" говорили члени Сеньйорату ТУСМ проф. В. Калинович та д-р М. Сосновський. По доповідях присутні ставили запити, а також мали змогу обмінятися думками. Зборами проводили голова Осередку Діяльности ТУСМ Орест Русинка та секретар Оля Шкаферовська.

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Обопільна користь

Кілька днів тому на форумі Палати Репрезентантів Конгресу ЗСА виступав у дебатах конгресмен з Ню Джерзі Домінік В. Даніелс. Займаючи становище до питання надання Совєтському Союзові статусу упривілейованої держави, конгресмен Деніелс висловився проти такого законопроєкту, мотивуючи це тим, що в СССР громадяни не мають забезпечених основних прав, а совєтський режим повертається до сталінських метод в управлінні державою. На доказ цього він навів не тільки відмову совєтського уряду дозволити вільну еміграцію з СССР жидів та совєтських громадян інших національностей, але також репресії, стосовані супроти найбільшої числом нації в СССР — української, що виявляється в арештуванні і довгорічних засудах українських культурних діячів. Як конкретний приклад цього, Д. В. Деніелс навів арештування Вячеслава Чорновола та засуд його за „антисовєтську агітацію і пропаганду" на 12 років ув'язнення.

Цей виступ конгресмена Даніелса заслуговує з нашого боку на відзначення, бо йдеться тут про виступ в обороні переслідуваних совєтським режимом українських інтелектуалістів. Конгресмен Даніелс виявив докладне ознайомлення з внутрішньою дійсністю в СССР і зумів з цього зробити належні висновки. Мало того, він з цими висновками виступив публічно на найважливішому американському політичному форумі.

Український національний інтерес і актуальне положення українського народу в умовах щораз більшого натиску совєтського режиму на все українське вимагають, щоб чимраз більше і голосніше говорено в цілому світі на цю тему. Формування публічної опінії, засуджування цілим світом совєтської протинародної політики, арештів, топтання основних прав людини, — це наша важлива зброя на відтинку допомоги нашим братам. Тому нам треба всіх тих із наших співгромадян, які виявляють зрозуміння для нашої справи, повністю підтримувати, а передусім дати їм відразу відчути, що ми уважно слідкуємо за їхніми виступами і публічними заявами. Як у випадку конгресмена Даніелса, так і в інших подібних випадках, українці з окремих виборчих округ повинні у листах, телефонічно і при всяких нагодах висловлювати свою позитивну оцінку для таких виступів і заяв цих діячів.

Сила громадської думки

Існування й вільне висловлювання громадської думки — невід'ємна частина демократичної системи, невід'ємна частина способу життя у вільному світі. Громадська думка це сума оприлюднених і назверх виявлених голосів, думок і настроїв окремих громадян, як і організованих клітин. Громадська думка, за короткою дефініцією, це результат культурних дебатів поінформованих людей. Громадська думка може інколи помилятися, як ось, наприклад, загальний оклик в Америці під кінець другої світової війни „хлопці, додому!", у практичному виконанні якого переведено односторонню тотальну демобілізацію в Америці, що заохотила Москву перевести комуністичний переворот у Чехо - Словаччині і підготовляти нову аґресію, якій протиставилося створення Атлантійського пакту (НАТО).

Але вільна преса, опитування окремих аґенцій та великих часописів, редакційні коментарі, „листи до редакції" читачів, виступи видатних діячів політики, культури й господарського світу на прилюдних зібраннях, виступи членів парляменту на його форумі і поза тим форумом, вся ділянка „політичного знання", що має окремі департаменти в університетах, проповіді великих проповідників — усе це складається на громадську думку. Фахові аналітики підсумовують ці голоси, аналізують їх, приходять до синтези — до ствердження такої то громадської думки. Громадська думка впливає на вислід виборів у вільних країнах. Вона насправді впливає на всю внутрішню й закордонну політику вільних країн. Вона виявляє такі прогріхи, як Вотерґейт в Америці і примушує притягати до відповідальности винуватців і направляти зло.

Нема цього всього в країнах таких тоталітарних диктаторських систем, як Совєтський Союз. Появилися на Заході — і в українському суспільстві — голоси на тему, чи взагалі існує якась громадська думка в СССР, зокрема в Україні. Ту громадську думку виявляють там твори Самвидаву, виявляють виступи окремих непокірливих і одержимих. Диктатори в світовій історії, які накладали намордник громадській думці, не раз уже відпокутували ту помилку, коли громадська думка, не мавши леґальних можливостей вияву, виявлялася революційними зривами. Бо люди можуть довго-довго терпіти затулювання їм рота, але не можуть стерпіти цього назавжди. І в цьому ще переконається Кремль.

Іван Кедрин

ІДЕОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР

(1)

На 7-ій Сесії УНРади 16-18 грудня 1972 р. у Лондоні ніхто не заторкував проблеми самого існування Державного Центру УНР за кордоном. Ніхто також з речників опозиції перед Сесією і після неї, включно з тими, які не виявили ніякої поміркованости у своїх атаках на окремих діячів УДЦентру і в осуджуванні вислідів 7-ої Сесії, не піддавав під сумнів доцільности існування УДЦентру. Це безперечний доказ політичної зрілости українського вільного суспільства, в якому не мають успіху туманні теорії дефетизму й пристосуванства. А втім, поруч з одностайною вірністю позиціям 22-го Січня і поруч із свідомим чи інстинктовим розумінням потреби збереження Д е р ж авного Центру, існують поважні розбіжності у підході до характеру, до сутнього змісту, до основної місії і практичних завдань того Центру. Щоб з'ясувати ці розбіжності і підвести висновки з аналізи заколоту, що існує в світі думок довкола УДЦентру, необхідно пригадати коротко його історію.

Після прогри української визвольної війни - революції, яку припечатав перехід Дійової Армії УНР 20 листопада 1920 р. на територію окупованої і а д м іністрованої Польщею Східньої Галичини, Симон Петлюра, як голова Директорії, продовжував існування уряду УНР на еміґрації. Формально - правно цей еміґраційний уряд спирався на законі „Про тимчасове державне правління" з 12 листопада 1920 р., що його потвердив закон еміґраційної Ради Республіки в Тарнові з 23 лютого 1921 р. Після трагічної смерти Симона Петлюри еміґраційний уряд зберіг його наступник, Андрій М. Лівицький.

Опинившися в Західній Німеччині після закінчення Другої світової війни, Андрій Лівицький довів — після довгих розмов і нарад з діячами всіх тодішніх партій і груп — до схвалення „Тимчасового закону про реорганізацію Державного Центру УНР на чужині" 20 липня 1920 р о к у, н а д а в ш и йому триступневу систему: Президент, УНРада і її Виконавчий Орган, себто насправді еміґраційний ур я д. Створення Української Національної Ради, як одної з трьох складових частин УДЦентру, на тлі еміґрантських відносин у 1948 році було великим успіхом. Бо тим актом закінчено жалюгідну міжпартійну гризню, яка подобала на якийсь дикий танок самовинищування й компромітувала українство. З дальшої перспективи можна подекуди виправдувати ту міжпартійну сварню в перші роки після закінчення Другої світової війни, як нормальне й логічне явище після кожної катастрофи: люди, шукаючи винуватців лиха, кидаються на всі сторони і затрачують здоровий глузд, даючи першенство пристрастям над розумом. Отож, тодішня згода всіх партій продовжувати існування УДЦентру на новій базі була перемогою здорового глузду й актом політичної мудрости.

Тоді то народилося славнозвісне, тепер уже оклепане слово „консолідація", яке все ще є для декого панацеєю на всі наші лиха і в яке, проте, різні люди вкладають різний зміст. Консолідація у 1948 р. була добрим ділом. Однак, лігши в основу УНРади, принесла вона з собою її, УНРади, первородний гріх. Первородним гріхом УНРади став її принцип партійного представництва. Тодішні батьки Тимчасового закону не передбачили, що промине якийсь час, і ряди членів окремих політичних партій прорідшають аж до такого загрозливого стану, що відносно деяких політичних партій виринатиме сумнів, чи її назва і програма не є тільки вивіскою, за якою мало змісту.

Ось, наприклад, у 1948 році члени 4-ох існуючих за час української державности і в періоді між двома світовими війнами у Західній Україні та серед наддніпрянської еміґрації, споріднених ідеологічно партій, двох галицьких і двох наддніпрянських, об'єдналися і прийняли спільну назву Української С о ц іялістичної Партії (УСП). Це було розумне діло. Але нині, не ображаючи нікого з членів тієї партії, між якими є достойні люди і добрі приятелі з рукою на серці: скільки є українських соціялістів у всьому світі?! Правду казав д-р Степан Ріпецький на 7-ій Сесії, що УСП має повне моральне право перебувати в УНРаді силою своїх історичних заслуг. Але це — минуле, а коли будь - який гурт не має молоді, не має молодечого нарибку, то яка його майбутність?

Подібне можна сказати й про деякі інші сучасні українські політичні партії поза Україною. Скорчились українські партії і деякі з них втратили рацію існування у країнах нового поселення, у зовсім інших відносинах, як було в Україні, із зовсім іншими цілями еміґрації. Отже, занепад деяких партій прийшов не тільки внаслідок відходу провідних членів у засвіти, але й через ступневу затрату важливости давньої партійної програми. Створення Громадського сектору зарадить цьому лихові, і закид противників УНРади, що члени Громадського сектору тільки скріплюють інші партійні представництва, особливо УНДС, не має рації: члени Громадського сектору не зв'язані будь - якою партійною дисципліною, вони психічно цілком незалежні, вони насправді є понад- і позапартійною групою.

(Закінчення буде)

П. Ф.

ПРО ДЕНЬ 1-ГО ТРАВНЯ ТА ЗБЛИЖЕНІ ТЕМИ

Мюнхен. — У нинішній добі в більшості країн світу день першого травня став державним святом. В цей день відбуваються маніфестації з промовами, з музикою і співами в Китаї, в Еспанії, в Римі... Папа Павло VI, промовляючи у Ватикані 1 травня, з пошаною, хвалою і співчуттям говорив про людей праці. В Мадриді католицьке духовенство виступає в обороні робітників, вимагає для трудящих справедливої плати і вільної професійної організації.

Противники свободи напали на мирне зібрання робітників, в якому взяли участь священики, і тяжко побили духовних осіб. Ті завзятці, вірні „науці" італійського диктатора Муссоліні, ставляться вороже до Свята Праці, бо воно має традицію з Великої французької революції, яка проголосила 1789 року кличі — „Свобода, Рівність, Братерство". Муссоліні, а за ним Гітлер та інші „вожді" оголосили були війну „принципам 1789 року".

У 1889 році, під час світової виставки в Парижі на конгресі соціялістичних партій різних країн, постановлено проголосити день 1-го травня „Святом Праці" і поставлено до урядів усіх країн світу домагання політичні й соціяльні: свобода політичної і професійної організації робітників, 8-годинний робітний день, свобода слова і т. д. Конґрес Соціялістичного Інтернаціоналу кликав робітників усіх країн демонструвати 1-го травня кожного року за їх права відмовою працювати в цей день.

І так від 1-го травня 1890 року в різних країнах щороку відмовлялися робітники працювати в цей день і влаштовували демонстрації за здійснення вимог, поставлених на Паризькому конгресі Соціялістичного Інтернаціоналу.

Само собою, в „тюрмі народів" — у царській Росії — всякі демонстрації 1-го травня були суворо заборонені і поліція та суди карали учасників маніфестацій і робітників, що не виходили на працю в той день. Але до робітників приєднувалися щирі люди із інтеліґенції, особливо студенти, і в день 1-го травня відбувалися демонстрації проти царського режиму в різних містах Російської імперії.

Від часу проголошення Свята Праці минуло 84 роки. Багато змін настало в світі від того дня. В 1889 р. тільки в Англії вільно розвивалися робітничі професійні спілки. В інших країнах Европи такі спілки мали діяти тільки нелеґально, і за це робітників тяжко карали. Страйки робітників були заборонені. Про скорочення годин праці можна було тільки мріяти: працювалося по 16 годин на добу, в копальнях вугілля, залізної руди та в інших підприємствах працювали й діти молодші за 10 років. Не було соціяльного забезпечення, охорони проти недуг і каліцтва. Коли фабрикант бачив, що його товари не продаються на ринку, він без попередження замикав брами свого підприємства і лишав робітників напризволяще.

Тому не диво, що робітники в промислових країнах взялися обороняти свої права боротьбою — економічною (страйками, бойкотом) і боротьбою політичною: організацією соціялістичних партій і участю в виборах до законодатних установ (парляментів), щоб провести нові закони в інтересі трудящого люду. В тих країнах, де були давні виборні законодатні установи (парляменти), робітничі організації поступово добивалися законів для оборони трудящих від експлуатації.

Не те було в Російському „темному царстві: тільки в 1917 році упав царський режим і від березня 1917 року почали вільно діяти політичні партії та професійні спілки. Незабаром партійна диктатура задушила „хиренну волю", свободу, що не мала глибокого коріння в суспільстві Росії. На чолі диктатури став Ленін. Цей демагог читав Маркса і найбільше вподобав слова — „диктатура пролетаріяту".

Ленін писав, що диктатура — це влада, необмежена ніякими законами, яка спирається на фізичне насильство. Ленін знав, що Маркс та Енгельс, засновники Соціялістичного Інтернаціоналу від 1864 року, не вважали за можливе творити соціялістичний лад у відсталих, нерозвинених країнах. Капіталістичний розвиток на високому рівні готує ґрунт для переходу до соціялізму, — це була „азбука соціялізму", як писав Енґельс до російського революціонера Петра Ткачова 1874 року. Маркс і Енґельс уважали, що передові країни, створивши у себе соціялістичний лад, допоможуть відсталим країнам догнати розвинені країни.

Цю „азбуку соціялізму" Ленін перевернув догори ногами: він не вірив, що „дикунська" Росія готова творити у себе соціялістичний лад, але вирішив, що він, проголосивши „соціялістичну революцію" у відсталій Росії, дасть почин для революційних рухів у високо індустріяльних країнах Европи й Америки і тоді ці розвинені держави допоможуть відсталій Росії будувати соціялізм.

Як мало вірив Ленін у можливість соціялізму у відсталій Росії, видно з його книжки „Держава й революція", що була написана 1917 року. Ленін свою „Жовтневу революцію" називав „експериментом революції" („опытом революции"): мовляв, як не вдасться, то буде приклад, з якого вчитимуться дальші революціонери...

Побачивши, що в промислових країнах світу революція не відбулася, Ленін згадав слова Маркса, що відсталі країни терплять невигоди (бідність) не тільки від самого капіталізму, але й „через недостатній розвиток капіталізму". Тому Ленін від 1922 р. дозволив розвиватися невеликим приватним підприємствам і дав волю торгівлі (окрім закордонної). Але диктатура компартії залишилася непорушною: відомо, що влада, особливо ж абсолютна, диктаторська влада дуже „смачна".

Після смерти Леніна різні теоретики (Троцький, Преображенський, Сталін) шукали „шляху до соціялізму" для відсталої країни і нарешті Сталін вирішив: обернути селян - хліборобів у кріпаків, приписаних до землі, завести в фабриках режим каторжної праці і таким чином „догнати й перегнати" передові країни світу Ще в 1950 році хвалився Сталінів наслідник Хрущов, мовляв, СССР „заломить" Америку в продукції і буде першою індустріяльною країною світу...

Це „пророцтво" не справдилося. Не вдалося догнати індустріяльні країни, і тепер єдина надія московських вождів на господарську поміч зненавидженого „монополістичного капіталізму", що його збирався Хрущов „поховати".

Московська „Литературная Газета" хвалиться, що в СССР буде незабаром 250 мільйонів: мовляв, „досягмериці є тільки коло 200 мільйонів: мовляв, „до осягнення"... Але чим годувати ті мільйони?

Тут приходимо до розв'язки загадки: московські теоретики не хочуть визнати, що в їхньому царстві є щось гниле. Диктатура партії не бере на увагу господарських, матеріяльних інтересів своїх підданих: оплата за працю в промислових підприємствах і в сільському господарстві стоїть дуже низько, і люди дивляться на це державне господарство як на чуже, вороже. Тому Москва мусить заохочувати людей до праці пропаґандою, „змаганнями", „стахановщиною". Але самою пропаґандою, обітницями, що незабаром життя покращає, людей не нагодуєш. Етика праці на низькому рівні, бо кажуть люди, „робимо задурно". Тому крадіжки дуже поширені, і цьому не можуть перешкодити найсуворіші кари. В цих обставинах московська пропаґанда старається впливати пропаґандою великодержавного шовінізму на панівну клясу — російську бюрократію і дає цій бюрократії різні вигоди та привілеї супроти неросійських народів. Ця пропаґанда йде всупереч кличам свободи й рівности, які були проголошені ініціяторами Свята Праці 1889 року.

Іванна Савицька

ОЧІ МАТЕРІ

У розваленій, опустілій кам'яниці, що стирчала на Бронксі застиглим, оголеним кістяком, збиралося щовечора четверо хлопців. Вони були новаками в своєму ділі, не професійними початківцями. Досвід і вправа приходять після відсидження кари у в'язниці, і цього хлопчиська боялися.

Жадні наживи, емоцій і пригод, вони не хотіли відриватися від дому й ставати на власні, злодійські ноги,

— Нам ще рано, — казав старший, що був за повожатого. — Треба же найперше звикнути, обнюхати терен, вивчити правила й трюки. Телевізор не навчить нас багато. Я знаю такого, що вже рік живе мов король, і біда його не чіпляється, та він задурно не скаже, що і як. За науку треба платити. Четверо по десятці — і буде досить. Згода?

Хлопці розбіглися, хто куди знав. Була п'ятниця, вечір. Дрібненький, весняний дощик полоскав забруднені вулички. Прохожих було більше, як звичайно. Дощовий, похмурий день та ще й п'ятниця, — найліпша нагода для крадіжок.

Першим повернувся повожатий... Йому пощастило, бо в старенької немічної жінки найлегше потягнути торбинку. Здобич не була велика, проте певна.

Він ждав на колеґ, аж врешті з'явився другий, потім третій, обидва з чималими трофеями. Четвертого довго не було.

— Я знав, що так станеться, — сказав схвильовано повожатий. — Він недотепа, з ним більше клопоту, як користи. До сто чортів! Може бути погано...

Хлопці ждали й ждали на колеґу, і він прибіг за годину промоклий, задиханий і блідий, двигаючи торбу, набиту різними харчами.

— Оце нам, друзі, вечеря, смачна вечеря! Вгадайте, що я затіяв? Гроші добра річ, думав я, та ними ситим не будеш. Я чекав на розі, ховаючись за запаркованим автом. З італійської крамниці вийшла жінка, не стара ще. В правій руці парасоля, в лівій ось ця торбина. Нагода добра, думаю, треба лише справно потягнути — і готово! Гаманець звичайно між харчами, так вони роблять тепер, щоб обдурити злодіїв.

Я скочив і шарпнув, а жінка не дає. Боронится і проситься, майже плаче. Я пхнув її, вона впала, і ось я тут, гейби нічого не сталося! Вдоволені?

Голодні хлопці кинулись ділитися їжею. Салямі, булки, помаранчі, макарони, помідори, мука і пачка солоних преців.

— Прецлі мені! — крикнув повожатий. — Це найліпша моя присмака, все інше можете забрати.

В торбині, насподі лежала тонка портмонетка. Повожатий правом старшого вирвав знахідку з рук колеґи і жадібно розкрив її, шукаючи грошей. Але їх не було.

З бічної, промоклої кишеньки стирчали якісь документи, шпитальні неоплачені рахунки, лист від директора школи, малий образець першого Святого Причастя, а із-за них, повні болю і докору, дивились на сина із знімки — очі рідної матері.

Д-р Михайло Данилюк

АЛЬКОГОЛЬ Й АЛЬКОГОЛІЗМ

(5)

З наведеного видно, що відрізнити алькоголізм від зловживання алькоголем — важко. Алькоголізм — це похідний стан від посиленого вживання алькоголю, хай навіть у початках „невинного".

ПАТОЛОГІЯ И АЛЬКОГОЛІЗМ

Алькоголь безперечно відповідальний за ряд ненормальних процесів і занедужань в організмі. Різні розлади фізіологічного характеру, як також його дія на окремі органи людського тіла спричиняють ряд спустошень витворюють загальні або характерні лише для алькоголю недуги, можуть викликати захворювання окремих систем організму, а то й привести до смерти. Звичайно, ці явища стосуються передусім алькоголіків, але кожна людина, яка вживає алькоголь, особливо непоміркованo, наражає свій організм на те ж нищення, як справжній алькоголік. Ось кілька прикладів патологічних змін у фізичному і духовому здоров'ї, які можуть спричинятися алькоголем:

Серце: Уже давніше було відомим, що споживання алькоголю може сприяти товщевій деґенерації серцевого м'яза, особливо в людей, які мають ушкоджену алькоголем печінку, але нові досліди ствердили ще більше. По-перше, алькоголь у всякій кількості звужує вінцеві артерії, а тим самим обнижує постачання кисню до м'яза. Спроможність праці серця в алькоголіків помітно обнижена. Звичайно в алькоголіків серце побільшене, і коли в них приходить до застою, то їх значно важче лікувати, як людей, які не п'ють. Серцевий м'яз помітно деґенерується, його клітини атрофуються.

Легені: Хоч безпосередньо алькоголь легені не ушкоджує, в алькоголіків майже завжди вони або кволі або хворі, передусім — всі алькоголіки або люди, що посилено п'ють, це звичайно курці цигарок. Тому хронічні бронхіти і емфіземи — це загальне серед них явище. Нерідко бувають у них також запалення легень внаслідок обниженої відпорности до інфекцій. Значна кількість із них хворіє на активну туберкульозу.

Печінка: Цей орган особливо сильно атакується алькоголем. Внаслідок захитаного метаболізму, недостатнього харчування з браком білків і вітамінів, посиленої праці печінки в процесі детоксикації алькоголю і т. д. в печінці заникають здорові клітини і нагромаджується товщ, а згодом волокниста тканина. Вони проростають печінку, зарубцьовують її, і вона може втратити свою функціональність. Недуга ця зветься цирозою печінки, і коли її не лікувати, вона приводить до неминучої смерти. Приблизно 8-10 відс. алькоголіків мають цю недугу, і більшість з них умирає на неї. Недугу цю можна в її початках затримати і повернути печінку до нормального стану, але це вимагає не лише лікування, харчового балянсу, а також припинення споживання алькоголю.

Шлунок і кишки: Алькоголь, особливо у високій концентрації, сильно подразнює слизову оболонку шлунка, може викликати корчі, сповільнення у переході харчів із шлунка в кишки, гостре запалення або й виразкову недугу. Іноді гостре запалення може спричинити раптову кровотечу із шлунка. Кровотечі особливо часті із стравоходу при алькогольній цирозі печінки.

Підшлункова залоза: Ця залоза також вразлива на дію алькоголю, і нерідко спостерігається гостре або хронічне запалення цієї залози. В деяких людей навіть мала кількість алькоголю може викликати бурхливі розлади функціонування залози, спричиняючи іноді критичний стан людини. 75% випадків раку підшлункової залози у деяких групах людей пов'язані з алькоголізмом.

Нирки: Багато людей з некротичним відмиранням ниркової тканини мають історію алькоголізму. Стан цей, мабуть, має пов'язаність із слабою відпорністю на інфекції.

Органи чуття: Смак і нюх в алькоголіків обнижені. Також не рідке в алькоголіків сильно обнижене чуття дотику, а окремі частини шкіри „німіють", терпнуть. Це постає внаслідок запалення периферійних нервів, як безпосередньої дії алькоголю та недостачі вітамінів при невідповідному харчуванні. Особливого ушкодження можуть зазнати очі. Деякі алькоголіки або споживачі навіть невеликих кількостей алькоголю мають крововиливи на сітківці, себто на внутрішній оболонці ока, яка сприймає образи. У гірших випадках постає гостре болюче запалення, яке, якщо його не лікувати, може привести до деґенерації зорових нервів.

Кров: У алькоголіків внаслідок недостатнього харчування і дії алькоголю часто бувають анемії, обниження вмісту білокрівців і кров'яних платівок. Низьке число останніх може спричинити кривавлення. Недостача білків і вітамінів у крові затримує гоєння ран. Деякі дослідники запримітили ще один феномен, який відбувається під впливом алькоголю: під його дією червонокрівці набувають властивості згущатись, наче зліплюватись у групи, особливо у найменших судинах — капілярах. Процес цей відмінний від кровозціплення, але такі групи червонокрівців можуть замкнути капілярні судини в тих чи інших органах. Таке явище має особливе значення у мозку чи серці, затримуючи постачання крови до їх клітин.

Мозок: Як згадано раніше, алькоголь має особливу силу нищення нервової системи. Чимало спустошення в цій системі постає внаслідок нестачі вітамінів, зокрема вітаміну Б-1 та інших із групи Б, але, правдоподібно, безпосередня дія алькоголю тут грає також значну ролю. Відомі, наприклад, різнородні запальні і деґенеративні процеси у периферійних нервах або їх групах, які внаслідок цих процесів перестають фунціонувати, доводячи м'язи або й цілі кінцівки до кволости, а то й паралічу.

Мозкова тканина особливо вразлива на алькоголь. В алькоголіка завжди знаходять численні місця у мозку, в яких нервові клітини відмерли, і ці здеґенеровані місця поросли волокнистою тканиною. Тут, правдоподібно, відіграють ролю кілька факторів: брак вітамінів у харчах, ушкодження голови в стані сп'яніння, крововиливи внаслідок розладу складників крови і кволости судин, дія алькоголю на нервові клітини і, як тепер здогадуються, замкнення судин-капілярів згущеними групами червонокрівців. Деякі дослідники твердять, що навіть малі кількості алькоголю за кожним разом нищать якусь кількість мозкових клітин. У кожному разі, ушкодження мозку наявні у всяких групах споживачів алькоголю, а особливо у алькоголіків.

Інші недуги: Стверджено, що алькоголіка або людину із посиленим вживанням алькоголю лікувати далеко важче від будь-якої недуги, як інших людей. На це є чимало причин, а основні з них — це поганий стан відживлення з браком вітамінів, низька відпорність алькоголіка на інфекції, часті розлади у праці шлунка, печінки, серця, легень, недостатність важливих складників крови, розлад у балянсі рідини і білків.

Особливо скомпліковану проблему являє собою алькоголік у випадку хірургічного лікування. Здебільша таке лікування відбувається при наглих недугах або випадках, і алькоголіки завжди є для лікаря значно більшим ризиком із меншою надією на швидке та повне видужання.

(Далі буде)

СЛОВА ПРИВІТАННЯ І ПОДЯКИ

(Із магнетофонного запису Володимира Сохана для „Голосу Америки")

СЛОВО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА

(на летовищі у Філядельфії)

Високопреосвященний Митрополите, Преосвященні Архиєреї, Високодостойна Громадо!

Я кров'ю мого серця повторяю слова, які у великодньому часі сказав Христос до своїх апостолів, до вірних:

Мир Вам! Цей мир я й приношу з України, яка спрагнена та злучена з Вами у всіх стремліннях, щоб поєднати, стати одним і в народі, і в церкві, щоб Вас та єдність захоплювала і підносила у всі дні.

Ми ж та сама кров, та сама кість, ми ж діти тієї самої матері Київсько-Галицької Митрополії, з якої Ви вийшли, та, слава Богу, що так гарно на цій вільній землі розгосподарились, церковно і народно.

Дай Боже, щоб пороблені Вами великі поступи, щоб той прогрес був лише початком великим до дальших і ще більших подвигів! Христос Воскрес!

З ПРОМОВИ МИТРОПОЛИТА АМВРОЗІЯ

(під час бенкету)

Сімдесят років тому тут у Сполучених Стейтах наші українські імігранти не мали своєї єпархії, не мали своєї дієцезії. Але завдяки вірности Христовим Ідеалам і прив'язанню до свого українського обряду Свята Апостольська Столиця дала нам першого єпископа в особі Кир Сотера Ортинського. Як по Другій світовій війні мільйони українців згинули з ворожих рук за віру і національність, а частина збереглася виходом з рідних земель на скитальщину, щоб зберегти християнську релігію та українську етнічну культуру, тоді Свята Апостольська Столиця потворила нові єпархії і митрополії у вільному світі.

Отже ж бачимо, що християнська релігія з українським обрядом є сильною плятформою до згоди і перемоги. Та мусимо ствердити, що загрожує нам небезпека послаблення християнської віри і релігійности. Живемо здебільша серед різних суспільств, занурених у хвилях індеферентизму і матеріялізму...

Тому мусимо довершити велику працю над собою. Це велика і надзвичайно відповідальна праця. Увесь її тягар паде на Українські Церкви у вільному світі. В нашому випадку, на Українську Католицьку Церкву.

Чи може виконати це завдання Українська Католицька Церква? Так, може! Але під умовою, що в єдності і згоді Українська Помісна Католицька Церква буде успішно змагатися з проблемами, які перед нами ставить життя.

Святочна Громадо! Молім Всевишнього, щоб дозволив нам, Владикам, об'єднаним у Синоді Українських Католицьких Єпископів, при допомозі Духовенства і Божого Українського Люду, побороти зовнішні трудноці, що стоять на шляху до осягнення нашої мети. Молім Христа Господа, щоб дозволив Еміненції Верховному Архиєпископові Кир Йосифові вести нас до наміченої цілі. Молім Найвищого Архиєрея Ісуса, щоб Свята Апостольська Столиця, яка так багато добра зробила для нас українців католиків, завершила нашу Церкву Патріярхатом, а Верховного Архиєпископа Йосифа Сьомого назначила Українським Патріярхом, як Йосифа Першого!

СЛОВО-ПРИВІТ ЙОСИПА ЛИСОГОРА

(на летовищі)

ВАШЕ БЛАЖЕНСТВО!

Мабуть ще ніколи в історії почування і мислі українців у широкому світі не були так об'єднані і єдині, як в ці дні і тижні Ваших відвідин українських поселень. Від Ватикану до далекої Австралії, від Тихого до Атлянтійського океанів у цьому нашому Новому Світі, в повітрі під час Вашої подорожі і на суші під час Ваших відвідин Вас супроводять найшляхетніші почування синівської любови і відданости та найкращі побажання і рівночасно великі надії мільйони українців. Своєю особою, своїм життям, своїм терпінням і своїми історичними ділами Ви перелетіли високі гори і глибокі океани та з'єднили душі, серця і уми всіх нас, репрезентованих нашим Світовим Конгресом Вільних Українців. Дозвольте привітати Вас у цій колиєці Американської Незалежности та в столиці першої і сьогодні найбільшої Архиєпархії Української Католицької Церкви в діяспорі. Вітай нам, наш Архиєрею!

ПРИВІТАЛЬНЕ СЛОВО Д-РА ІВАНА СКАЛЬЧУКА

(на летовищі)

ВАШЕ БЛАЖЕНСТВО!

Далекі шляхи прийшлось Вам відбути, далекі континенти прийшлось Вам відвідати, багато трудноців та перешкод прийшлось — Вашій найдостойнішій особі — перебороти, щоб оце в друге завітати до нашої Філядельфійської Архиєпархії.

І щирі почування нашої радости, нашої любови, нашої надії і нашої віри не мають меж!

Це ж бо у Вашій Достойній Особі ми вітаємо не тільки Найвищого Церковного Достойника; патріярхорівного Первоієрарха Помісної Української Католицької Церкви і голову її Постійного Синоду, безстрашного ісповідника і незламного страдника за віру Христову, Високого Достойника Вселенської Церкви — Еміненцію Кардинала, але також і найкращого сина-героя українського народу в новітній добі історії України.

Ваш голос незламної надії пробивався до нас, коли Боже Провидіння присудило Вам у в'язничному лахмітті пройти хресну дорогу по сибірських пустелях.

Ваш голос здобув наші серця тоді, коли мужньо і сміливо пролунав „на тверді римських плит" Вселенських Соборів. Ваш голос — на протязі останнього десятиріччя — вказав нам шлях, по якому нам треба прямувати, щоб запевнити остаточний і повний тріюмф Правди Христової і Правди Української.

Важке лихоліття переживає Українська Католицька Церква в Україні, гонена, переслідувана, мученицька та загнана в катакомби, рівні добі первісного християнства.

Ми і досі набожно заслухані у Ваш могутній голос в обороні української Церкви і українського народу, який із безприкладною в історії народів посвятою віддав і „гори трупів і море крови", бо непохитно вірить у тріюмф Божої Справедливости!

Ми з невимовною вдячністю спрямовуємо наші почування і наші серця в сторону Вашої Достойної Особи, ісповідника і мученика, яким справді може гордитись кожна нація світу і Вселенська Церква.

Ми вдячні Божому Провидінню, що обдарувало український народ таким новітнім Мойсеєм — у таку жорстоку та люту епоху.

І рівночасно ми усі, ці тисячні маси народу, що прийшли на привітання, і Громадський Діловий Комітет для привітання Вашого Блаженства, молитимемо Всевишнього, щоб у новому десятиріччі обдарував Ваше Блаженство кріпким здоров'ям, міцною силою і витривалістю та щедрими ласками, щоб величні і шляхетні змагання за великі ідеали:

ЗА ЄДНІСТЬ ЦЕРКВИ І НАРОДУ
ЗА ПОМІСНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
ЗА ПАТРІЯРХАТ

були успішно сповнені, що дай Боже!

ВІТАЙТЕ, ВАШЕ БЛАЖЕНСТВО, НАШ ПАТРІЯРШЕ, у Філядельфії!

СЛОВО НАСТОЯТЕЛЯ КАТЕДРАЛЬНОГО ХРАМУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ МИТР. ПРОТ. О. СТЕПАНА БІЛЯКА

(під час бенкету)

Ваше Блаженство Верховний Владико і Кардинале, Ваші Високопреосвященства, Високопреподобні і Всечесні Отці, Вельмишановні Пані і Панове, Святочна Громадо! Христос Воскрес!

В імені української православної катедри св. Володимира у Філядельфії, катедри Високопреосвященнішого Владики Митрополита Мстислава, вітаю Ваше Блаженство з нагоди другого прибуття до З'єдинених Стейтів Америки.

Ми, православні українці, члени катедри, приєднуємось до великої радости, яку переживають наші брати і сестри українці католики, спонтанно вітаючи Вас, Верховний Владико, в цілій вільній землі Вашингтона.

Молимось, щоб Всемогучий Господь обдарував Ваше Блаженство всіми своїми ласками, послав міцне здоров'я для дальших успіхів у Вашій многогранній великій і тяжкій праці для розвитку і зміцнення Вами очолюваної Української Католицької Церкви.

Ми також вдячні Богові, що зберіг Ваше Блаженство на довгому тернистому шляху Вашого життя і дав можливість, силу і мудрість для дальшої праці на становищі Архипастиря та вченого богослова у вільному світі, обороняючи ім'я українського народу.

Ваші заслуги перед Українською Католицькою Церквою і українським народом історія в свій час належно оцінить. Церковно-громадський рух за Патріярхат Української Католицької Церкви, очолюваний Вашим Блаженством, матиме значення, як в історії українського народу, так в історії Христової Церкви. Величезні трудноці були і є на шляху Вашого життя і праці. Але, Всевишній Господь заопікувавсь Вами і у всьому допомагав, бо Ви були вірним і незламним борцем за справу Божу і українського поневоленого, але нескореного народу.

Дай же Боже, щоб і тепер, коли в світі запанувало так багато зла, а народи стоять на дуже хитких, здебільшого непевних шляхах, Ви Ваше Блаженство, мали повну можливість продовжувати розпочате Вами діло і вповні завершити справу утворення Патріярхату Української Католицької Церкви.

На многі літа, Ваше Блаженство!

ПРИВІТАННЯ НА ЛЕТОВИЩІ

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

комплексу Сестер Василіянок у Факс Чейсі в неділю, 13 травня, кульмінаційною точкою яких була Архиєрейська Служба Божа, що її відслужив Блаженніший Кардинал Йосиф в асисті Владик УКЦеркви в ЗСА, Кир Ізидора Борецького з Торонта та місцевого духовенства. Дияконували о. шамб. М. Харина та о. Мартин Кенаван. Під час Богослужень, як і в суботу під час Молебня, співав катедральний хор під дириґентурою Осипа Лупаня.

Сотні автомобілів та десятки автобусів з близьких і дальших місцевостей у стейтах Пенсильвенії, Ню Йорку, Мериленду, Ню Джерзі, Коннектикат, Массачусетс, а то й Вірджінії заповнили три паркувальні площі біля Академії і коледжу, а тисячні маси вірних з прапорами церковних, громадських, молодечих і комбатантських організацій окружили тісним обручем шатро з вівтарем, при якому відправлялась Служба Божа.

„Ще ніколи наша обителя тут не була свідком такого масового напливу паломників," — говорила Сестра Богданна, настоятелька гостинних Сестер Василіянок, які запопадливо справлялися з усіми функціями — від ввічливих вказівок до перекусок при заздалегідь приготованих станках.

Про значення відпуступрощі в честь Пречистої Діви Марії говорив під час Служби Божої о. Олександер Гавкалюк. Сотні вірних опісля приняли св. Причастя від Верховного Архиєпископа і від єпископів Ізидора Борецького, Василя Лостена, о. шамб. Володимира Паски та о. Теодора Венека.

Блаженніший Йосиф, в довшому слові до вірних, вказав на прикладність Святої Родини з Назарету, а особливо Пречистої Діви Марії — „Матері всіх Матерей". Кардинал Йосиф особливо палко закликав до покликань, пригадуючи, що цей день — це День Матері і День Покликань, проголошений Святішим Отцем. „Ваша численна присутність тут — це могутнє свідоцтво вашої свідомости та відданости нашій Помісній Церкві. Для збереження цієї сили, цієї основи нашого народу, нам потрібно священиків," – повчав Первоієрарх УКЦеркви, — за його ж словами — „піднесений цим зростаючим почуттям національної свідомости в усіх нами відвідуваних країнах", закликаючи до єдности та спільних зусиль для „здійснення наших ідеалів".

Перед закінченням Служби Божої Верховний Архиєпископ уділив „відпущення всіх гріхів" паломникам та уділив їм благословення.

Ще того самого дня, після оглядин мистецької вистави тут, частина якої призначена на перенесення до Риму, Блаженніший Йосиф і Владики від'їхали до недалекого Мелроз Парку, де Кардинал довершив благословення угольного каменя під місцеву церкву. Вечером того ж дня Верховний Архиєпископ і Кардинал Йосиф був почесним гостем на привітальному бенкеті в готелі Шератон у Філядельфії.

В Україні відзначено „День Преси"

Київ. — 4 травня тут відбулися урочисті збори для відзначення „дня совєтської преси". На зборах були присутні найвищі партійні і урядові достойники УССР під проводом секретаря ЦК КП України В. Маланчука. Доповідав на зборах секретар правління Спілки журналістів України, головний редактор газети „Радянська Україна" А. Рябокляч. Ціла імпреза відбувалася під гаслом активної співучасти преси у змаганнях за виконання п'ятирічного пляну. На закінчення зборів були вручені дипломи і медалі групі журналістів за кращі твори в галузі журналістики і публіцистики за 1971-1972 роки.

В Києві відбудеться всесоюзний фестиваль „Київська Весна"

Київ. — Згідно з рішенням Міністерства культури СССР та Міністерства культури УССР тут відбудеться в днях 25 травня по 3 червня перший Всесоюзний фестиваль мистецтв „Київська весна". У фестивалі візьмуть участь мистецькі ансамблі з різних совєтських республік. Згідно з повідомленням, „проведення фестивалю буде ще однією демонстрацією непорушної дружби народів, він сприятиме дальшому зближенню і взаємозбагаченню братніх культур". Центральною імпрезою фестивалю буде „свято дружби народів" 26 травня.

МАРІО БІЯДЖІ, кандидат на пост посадника міста Ню Йорку, признався, що він у 1971-му році таки був відмовився відповідати на деякі запитання федеральної лави присяжних. Протягом кількох місяців Біяджі категорично заперечував, що він покликався на 5-ий Додаток до Конституції, який забезпечує кожному право не відповідати на питання, які можуть його самообвинувачити. Признання Біяджі правдоподібно пошкодить його кандидатурі на посадника.

Українська Вільна Академія Наук (УВАН) в Канаді

Українська Вільна Академія Наук — УВАН вступає в цьому році в 25-ий рік існування з поширеним пляном наукової діяльности та зі значно поширеною колеґією наукових сил.

Наукова праця Академії значно поширилась і зосереджується у трьох її відділах: 1 — Відділ гуманістичних наук, 2 — Відділ суспільних наук, що включає науки історичні, соціологічні, політичні 3 — Відділ природничо - математичних наук, що включає також медичні науки.

Число дійсних членів УВАН зросло з 12 до 25 осіб. Ця колеґія включає 14 діючих університетських професорів та 3 професори пенсіонери. В групі членів кореспондентів є 5 діючих університетських професорів.

Завданням УВАН є підтримка і поширення української науки зусиллям українських науковців - дослідників, письменників, мистців. Поруч зі щоденною роботою, студіями, науковою репрезентацією, академічними викладами, УВАН розвинула велику видавничу діяльність. УВАН утримує бібліотеку, архіви, Український Військово-Історичний Музей Народного Мистецтва.

4-го лютого ц. р. по закінченні трьохлітньої каденції, відбулися перевибори Президії УВАН. До нового складу Президії ввійшли такі особи:

Проф. М. З. Тарнавецький — президент, одночасно голова Математично - Природничого відділу, проф. О. Гавалешка — перший Віце-президент, д-р Ірина Любинська — генеральний секретар, інж. А. Качор — фінансовий секретар. Голови Відділів — віце-президенти: д-р М. Г. Марунчак — Відділ суспільних наук, проф. Я. Б. Рудницький — Відділ гуманістичних наук. Члени Президії: проф. д-р Я. Барвінський, д-р В. Білаш, д-р Яр. Славутич.

Попередній президент: д-р М. І. Мандрика. Перебравши на себе велику відповідальність за розвиток української науки в Канаді, Президія УВАН звертається до українського громадянства в Канаді з проханням приділяти увагу УВАН в її роботі та підтримувати фінансово, бо Українська Вільна Академія Наук може існувати лише з пожертв українського суспільства.

Д-р І. Любинська
Президія УВАН

Український прапор вперше на ратуші міста Палатайну

Українська громада в Палатайні, Ілл. цього року відзначила січневі роковини. Ініціятором цих святкувань — це місцеві організації СУМА - ООЧСУ.

Святкову академію попередила стріча представників громади із посадником міста Моді. Делеґація в складі Мирона Лущака, Миколи Тихого та Олеся і Олі Стрільчук поінформувала посадника про українську громаду її чисельний стан, суспільно-громадські та молодечі організації, їхні завдання і працю, а також розказала посадникові про минуле України, її боротьбу за самостійність та її сучасний стан під московським окупантом. Делеґація подарувала посадникові книжку про боротьбу УПА — англійською мовою.

Напередодні дня 22-го січня Управа міста виддала проклямацію та вивісила український прапор на місцевому ратуші. Це вперше повівав український прапор на цьому будинку, викликаючи зацікавлення місцевого населення.

Святочна академія присвячена цим роковинам відбулася в суботу дня 27 січня у залі місцевої української церкви. Програму академії підготовив місцевий осередок СУМА при співучасті Відділу ООЧСУ.

Свято відкрив заступник голови СУМА Мирон Лущак, проклямацію посадника міста відчитала Марійка Когут. Юначка Галя Кикіш відчитала слова історичного універсалу. Реферат виголосив керівник радіопрограми в Чикаґо, Василь Палагнюк. У мистецькій програмі виступала із сольовими вокальними точками Галина Карасейчук, якій акомпаньював Ростислав Зботанін. Деклямував член управи СУМА, Михайло Которинський.

Виступав молодечий хор СУМА під дириґентурою Богдана Плішки, а на закінчення духова оркестра місцевого осередку СУМА відіграла кілька українських маршів. Дириґент оркестри Павло Крутяк за короткий час зумів її поставити на доброму музичному рівні. Співом національного гимну покінчено святкування.

М. Л.

Виконання промислового пляну в Україні

Київ. — РАТАУ опублікував підсумки виконання пляну промисловістю в Україні за перший квартал 1973 р. Згідно з цими підсумками, намічений плян на перший квартал виконано, досягнувши приріст промислового виробництва порівняно з першим кварталом минулого року на 6%, а по середньодобовому виробництву — 7.4%. У повідомленні пишеться, що „квартальний плян реалізації продукції перевиконали всі промислові міністерства і відомства, а також всі області республіки. Поліпшились техніко - економічні показники роботи підприємств". За окремими галузями виробництва збільшення виробництва порівняно з першим кварталом 1972 р. було таке: електроенерґетика — на 5%, чорна і кольорова металюрґія — 3%, паливна промисловість — 5%, хемічна і нафтохемічна промисловість — 10%, машинобудування і металообробка — 12%, лісова, деревообробна і целюльозно-паперова промисловість — 6%, промисловість будівельних матеріялів — 8%, легка промисловість — 5%, харчова промисловість — 1%, виробництво товарів культурно-побутового призначення і господарського вжитку — 11%. Не зважаючи на такі показники, в повідомленні відмічено, що „багато підприємств ще не повністю вводять в дію резерви дальшого збільшення виробництва, є недоліки у використанні потужностей, робочого часу, сировини. Частина підприємств не виконала встановлених завдань... недовиконані завдання по виробництву хемічних засобів захисту рослин, нафтоапаратури, технологічного устаткування для легкої, харчової, м'ясно-молочної і рибної промисловости, швейних і трикотажних виробів, телевізорів та деяких інших видів виробів".

Стипендія ім. Бенджаміна Френкліна — українському студентові

Філядельфія. — „Нам незвичайно приємно повідомити Вас, що Ви не тільки прийняті до Пенсільванського університету, але й включені в ряди небагатьох стипендистів ім. Б. Френкліна. Це відкриває перед Вами можливості студій у рямках спеціяльно заавансованої програми і дає привілеї в засягненні окремих порад, вчасних наукових дослідів, і якщо зайде потреба — фінансової допомоги" — написано в листі президента Пенсільванського університету, Мартіна Меєрсона до Максима Тарнавського, тепер учня гайскулу в Філядельфії. Цієї весни 2150 аплікантів внесли подання про прийняття на студії до цього університету, — прийнято 1090. На підставі схвалення спеціяльної комісії при Пенсільванському університеті, яка розшукує за непересічно здібними учнями з гайскулів і признає стипендії, признано їх цього року тільки 4-ом відсоткам (125), поміж ними Маркові Тарнавському, синові Остапа і пані Марти Тарнавських з Філядельфії, членів 216-го і 397-о Відділів УНСоюзу.

Лорейн, Огайо з перспективи двох десятиліть

Свято Державности й Соборности, що його українська громада Лорейну - Огайо цього року святкувала в останню неділю лютого, дозволило авторові цих слів порівняти обстанову й людей — організаторів й рядових та запрошених учасників цієї імпрези з їхніми відповідниками такого ж свята в Лорейні, з 1952-го року. Тоді я був мешканцем Лорейну — тепер гостем.

На початку п'ятдесятих років Лорейн, із своїми високими заробітками, був ельдорадом для свіжої політичної еміґрації. „За ніч" місцева українська громада зросла на сто відсотків. Було з ким робити імпрези (хоч би згадати незабутні Маланки й Миколаївські вечори).

Але приплив раптом увірвався й поступився відпливові: „заробіткова серед політичної" частина пришельців, порісши дещо у фінансове пір'я, перейшла жити здебільша до великих українських центрів — лишилися лише ті, які полюбили Лорейн із особистого вибору, чи з конечности (набуття власного дому, береження нагромадженого „сеньйориті" у фабриці тощо). Але чи від того життя і праця лорейнської громади занепали? Зваживши велику втрату — відплив населення, ми сказали б, що — навпаки — зросли. Свою славу взірцевої української громади лорейнці здобули якраз після відпливу „хвилевих заробітчан".

Говорити про індивідуальні заслуги в успіхах лорейнської громади важко: тут кожний (а), чи майже всі доклали й докладають свої цеглинки для будівлі. Коли ж конче треба назвати хоча б символічно провідників, то не будемо далекі правди, якщо скажемо, що нитки традиціоналізму (підготова свят, ведення хорів, чи ревелерсів, вистава сценок і п'єс тощо) збігаються в руках, чи в хаті, Степана Зубаля — а „звичайне будівництво" (побудова Народного Дому, основини кредитівки, акція грошових збірок на ФКУ, УККА й інші цілі) очолює Богдан Дейчаківський. Обидвох цих дійових осіб я стрінув при самому вході на залю.

Але перейдімо до обіцяних конкретних порівнянь. 1952-го року. Свято Державности (як і всі більші імпрези того часу) відбувалося, в наймах, у Словінському Домі — тепер у власному Українському Народному Домі. Тоді за свято відповідали старші громадяни — тепер, у ролі господаря, виступав молодий професор Лорейн Комюніті коледж, голова місцевого відділу УККА, Адріян Кармазин. Колись на такі імпрези з трудом можна було дістати одного представника міста — тепер на залі були попередній мейор і теперішній, з цілим почотом свого уряду. До всіх них керівник і заповідач програми, згаданий проф. А. Кармазин звертався як до своїх знайомих і товаришів — доказ того, як далеко за пройдену часову відстань ми ввійшли в місцеве життя. Але водночас „декалог американського українця", в українській доповіді д-ра Володимира Базарка, підкреслив нерозривну пов'язаність американських українців з рідним краєм та їхній обов'язок працювати й боротися за його визволення. Правильність постави лорейнських і взагалі американських українців підкреслив товариш професора Кармазина, проф. Теодор Джефріс, який спонтанно зголосився до слова — на прославу подій у Києві з-перед пів-століття та схвалення постави вихідців з України.

Коротка мистецька програма: фортепіянове сольо проф. Ірини Заячківської Гаврилюк, скрипкове сольо проф. Мирона Шияна, з акомпаньяментом цієї піяністки і в'язанка пісень мішаного „п'ятірного ґрона" бандуристів, під проводом маестра Григорія Китастого — уявляла з себе духовий пир для своїх і запрошених не-українських гостей.

А потім у бічній залі відбувся фізичний пир, який підготовили пані. Прислухуючись розмовам під час цього пиру, американські гості набули більше знання української музичної (зокрема бандурної) культури й цілої української справи, а українські гості з Клівленду — не во гнів Союзівці — завирокували: „Нема то, як у Лорейні!"...

О. Га.

УНУніверситет в Ню Йорку у 50-річчя СССР

З приводу створення Совєтського Союзу 4-го лютого 1973 р. в залі Будинку Організацій Українського Визвольного Фронту в Ню Йорку відбулася чергова лекція УНУ в формі обговорення „50-річчя великого обману" з участю проф. Вол. Стойка, д-ра Вол. Савчака та проф. Івана Вовчука. При вщерть виповненній залі лекцію відкрив д-р Ол. Соколишин із поданням теми доповідей та представленням доповідачів. Проф. Вол. Стоко вказав „Ким і як створено СССР" тому 50 років, д-р Вол. Савчак доповідав про „Боротьбу протиставних світів", а проф. Ів. Вовчук звернув увагу на геополітично-економічну сторінку створення СССР.

Після дискусії і відповідей прелеґентів закрито лекцію.

Д-р Ол. Соколишин

ШЛЯХ МОЛОДІ

„УКРАЇНО, РАДИ ТЕБЕ МИСЛЮ І ТВОРЮ"

(ОК) Ми увійшли в 1973 рік збагачені досвідом попереднього року, що проходив у нашій Спілці під гаслом зі слів Валентина Мороза — „За Правду будемо битись!"

Новий рік заповідається під знаком сумних сорокових роковин голодової облоги з 1932-33 років, які повинні порушути сумлінням світової опінії про найжахливіший ґеноцид новітньої історії, що його стосувала Москва супроти України, знищуючи шість мільйонів мирного населення. Але на цей рік припадає також світла річниця столітньої історії Наукового Товариства ім. Шевченка, яке на протязі свого існування дало великий вклад у скарбницю української культури. На полі визвольної боротьби українського народу, цей рік нагадує нам про 30-ліття створення й успішної дії Антибольшевицького Бльоку Народів, що закріпив за Україною передову ролю в змаганнях за розвал московської тюрми народів. Вкінці, цей рік є роком „Шестидесятників", бо в 1963 році Україна втратила чільного їх представника в особі Василя Симоненка, із слів якого наша Спілка бере своє гасло на 1973 рік:

„УКРАЇНО, РАДИ ТЕБЕ МИСЛЮ І ТВОРЮ!"

Цим гаслом СУМ підкреслює пов'язаність нової української ґенерації з наукою, творчістю і боротьбою. Наша Спілка визнає потребу формування молодих наукових і культурних кадрів, найважливішою ознакою яких є мислення, а ціллю — шукання Правди. Наука має скріплювати віру, а віра має дати борців за Правду. На шляху до Правди потрібно великих творчих сил і наснаги, бо шлях цей тернистий і важкий.

Тому нам потрібно завзятих і відважних, нескорених аж до самопосвяти борців ради України, яка має бути в осередку наших прямувань і боротьби. Девіз „Шестидесятників" — жити і вмирати в ім'я України — має бути нашим девізом на сьогодні, назавтра і на завжди. Тільки тоді святкування 100-ліття НТШ і 30-ліття АБН та відзначення 40-ліття жертв голоду і 10-ліття від смерти Василя Симоненка матимуть свій глибокий змисл і далекосягле спрямування. Мисленням і творчістю для України ми станемо духовим монолітом, об який розіб'ються хвилі ворожого наступу та зневтралізуються асиміляційні кваси, що поважно загрожують розтворенням нашого національного організму.

Мислити і творити для України — це збагачувати українську християнську духовість, зміцнювати самобутність української культури, запобігати повторенню народовбивства; це виховувати нові когорти борців за волю і незалежність України. В цій площині невмирущі слова молодого Поета, що дав нам цьогорічне гасло, будуть для нас стимулом і наказом:

„УКРАЇНО, РАДИ ТЕБЕ МИСЛЮ І ТВОРЮ!"

Всі на табори СУМА!

Цього року, як і кожного, по всіх Оселях СУМА відбуватимуться Літні Табори, участь в яких є обов'язуюча для всього Старшого і Молодшого Юнацтва, як одна із передумов та вимог Юнацьких Іспитів.

В додатку до виховно-відпочинкових таборів, Головна Управа підготовляє окремі вишкільні табори для кандидатів на впорядників і виховників. В цьому році такі вишкільні табори відбудуться: на Оселі СУМА в Барабу, Вискансин, — від 1-го до 14-го липня, а на Оселі СУМА в Еленвілл, Н. Й. — від 12-го серпня до 1-го вересня.

Крім цього, на Оселі СУМА в Еленвілл, в днях від 30-го липня до 11-го серпня, відбуватиметься вперше табір фізичного виховання. Цим табором проводитимуть фахові інструктори від різних родів спортових гор, як копаний м'яч, відбиванка, кошиківка, теніс та легкоатлетики і руханки. При цьому таборі провадитиметься також окремий курс для інструкторів фізичного виховання, суддювання і т.п.

Інформації про виховно-відпочинкові, вишкільний та спортовий табори будуть появлятися своєчасно в пресі.

Спортові ігрища на Оселі СУМА в Елленвілл

Згідно з рішенням Конференції Українських Молодечих і Студентських Організацій при УККА, в днях 23 і 24 червня 1973 року на Оселі СУМА в Еленвілл, Н.Й., відбудуться спільні спортові ігрища. Змагання відбуватимуться під фірмою Конференції Молодечих і Студентських Організацій, господарем буде Спілка Української Молоді, а учасниками — члени тих товариств і організацій, які входять в склад Конференції.

На нарадах керівників фізичного Виховання поодиноких Організацій і Товариств, які відбулися дня 15-го березня ц.р., покликано Організаційну Комісію в складі: Є. Гановський — голова, Я. Петрик — секретар та всі керівники фізичного виховання тих Організацій і Товариств, члени яких братимуть участь у Спортових Ігрищах. Для самого переведення Ігрищ запропоновано провідь змагань в складі: Є. Чижович, А. Лапичак, д-р І. Ярош, д-р М. Снігурович, М. Шміґель, Р. Глушко, Т. Мельник, М. Яворський, Я. Петрик, І. Сохан, дд. Стахів і Савчук.

Спортові Ігрища відбуватимуться за наступним пляном:

(А) Легкоатлетика: 1. Юнаки і юначки від 11 до 14 років життя — біг 60 метрів, скок у височінь, скок у далечінь, стусан кулею 6. ф.; 2. Юнаки і юначки від 14 до 18 років життя — юначки (біг 60 метрів, гінці 4 х 60 метрів, скок у височінь, скок у довжінь, стусан кулею 8 ф.) і юнаки (біг 100 метрів, гінці 4 х 100 метрів, скок у височінь, скок у довжінь, мет диском, стусан кулею 12 ф.). 3. Мужчини і жінки понад 18 років життя — жінки (біг 60 метрів, 4 х 100 метрів гінці, скок у височінь, скок у довжінь, мет диском, стусан кулею 8 ф.) і мужчини (біг 100 метрів, гінці 4-х 100 метрів, біг 1000 метрів, скок у височінь, скок у довжінь, мет диском, мет ратищем, стусан кулею 16 ф.).

(Б) Відбиванка: для юначок і юнаків до 18 літ та для мужчин і жінок понад 18 років життя.

(Г) Копаний м'яч: доріст (до 13 років життя), учні (до 15 літ), юнаки (до 18 років життя) і сеніори (понад 18 років життя).

З огляду на те, що в Спортових Ігрищах зможе взяти участь обмежене число учасників і дружин, Крайові Управи зобов'язані зголосити своїх учасників найдалі до дня 10-го червня ц.р.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

Її Головна Управа

Управи Осередків, Булави Відділів Батьківські

Комітети та її членство

в і т а ю т ь

Первоієрарха Помісної Української Католицької

Церкви

Блаженнішого Верховного Архиєпископа

КИР ЙОСИФА VII СЛІПОГО

З приводу Його Архиєрейських відвідин у ЗСА.

Вісті з Осередків

● Дня 11 березня, Осередок СУМА ім. УПА у Філядельфії відбув річні Загальні Збори, в висліді яких вибрано Управу в такому складі: голова — М. Стасюк, заст. голови — Н. Дякун і М. Луців, секретар — Лев Іваськів, скарбник — В. Риндич, організаційний референт — І. Яренівський, культурно-освітні — М. і П. Мечники, господар — А. Стефурак, жіноча реф. — Д. Абрам, спортовий — Т. Міджак, суспільна опіка — П. Волянюк, зв'язкові — М. Бачара і М. Пришляк, кольпортер — М. Дякун, булавний — О. Іваськів, підбулавні — В. Леськів і Р. Кніґницький, головний виховник — Р. Мірчук, Виховна Рада — І. Шперналь, М. Солтис, Я. Микієвич, Я. Поточний, М. Леськів.

● Старанням Спортового Референта Осередку СУМА в Філядельфії, д. Володимира Лeськова, влаштовано дня 3 березня ц.р. Турнір Столового Тенісу (стук-пуку), в якім змагались 22 особи. Першунами вийшли: група юначок (до 16) — Маріянна Саварин (перше місце) і Анна Нагірняк (друге); група юнаків (до 16) — Мирон Іваськів (перше місце) і Юрій Іваськів (друге); група мужчин (від 17 до 40) — Володимир Ґной (перше місце) і Юрій Бухарченко (друге); група сеніорів (понад 40): п. Михайло Саварин (перше) і п. Андрій Міджак (друге місце). В дубельтових змаганнях першунами вийшли Т. Міджак і Р. Ігнатюк, а на другім місці — п. М. Саварин і Ю. Бухаченко.

● Вже від довшого часу при Осередку СУМА в Балтиморі існує театральний аматорський гурток під режисурою довголітнього виховника ЮСУМА п. Теодора Кузьмова; при гуртку теж існує танцювальна група під керівництвом п. Ореста Ласюка. В днях 25 лютого і 4 березня ц.р. гурток, який під цю пору нараховує 35 осіб, виконав цікаву й оригінальну драму в чотирьох діях, зі співами, танцями та музикою — „Оленка і Покотигорошко". П'єса, інсценізована на підставі народної казки самим режисером п. Кузьмовим, написана на високому релігійному, національному і мистецько-виховному рівні. Її сприйняла публіка ентузіястично, захоплюючись і тематикою і самим виконанням. Гурток плянує поїздки з цією вартісною виставою теж по інших містах й осередках українського поселення в ЗСА.

БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК СУМА


Анна Барна (Ескорт – Юрій Лущак)


Марія Дідух (Петро Дуда)


Марія Дудар (Роман Сидор)


Леся Кіцюк (Любомир Щур)


Ірена Ковальчик (Орест Козіцький)


Марія Круліковська (Стефан Шкафаровський)


Анна Марія Кузьмін (Маркіян Бабяк)

Дня 17-го лютого ц.р., в готелі Статлер Гілтон в Ню Йорку, відбувся традиційний Баль Дебютанток СУМА, в якому взяло участь чотирнадцять дебютанток з довколішніх Осередків СУМА з партнерами і їхніми батьками, та біля 600 гостей.

Підготовою Балю займався Комітет, що його покликала Головна Управа СУМА, а який очолив д. К. Василик, голова Осередку СУМА в Ню Йорку. Забавою провадили аранжери, п-ні О. Футала та п. М. Климко з Йонкерсу. До забави приґравала оркестра „Амор" під керівництвом п. М. Романенка, з виступами солістів п-ні М. Кокольської-Степаняк та п. Ф. Матюка.

Церемонію презентації дебютанток підготовила п-ні Футала при співпраці подр. Е. Кузьмович, Н. Костик, С. Грицковян і М. Барни. Точно в годині 10-ій, коли простора і гарна бальова заля була виповнена гостями, на залю увійшли батьки дебютанток, а відтак дебютантки із своїми партнерами. Після виконання клясичного танку „Менует", відбулося вручення букетів квітів, шарф і представлення публіці кожної дебютантки зокрема та їхніх партнерів. Перший офіційний вальс танцювали дебютантки із своїми батьками, які потім передавали їх партнерам. Рясними оплесками публіка вітала кожну дебютантку, їхніх партнерів, приймаючи їх в крузі громадянства, бо до цього часу вони мали право бувати тільки на юнацьких забавах. В своєму слові п. Климко так же і сказав: „Ви переступили поріг у своєму житті, переходячи з кругів юнацтва в круг дорослого громадянства. Ваші батьки, Ваші сумівські виховники і ціла громада з того надзвичайно радіють і кладуть на вас великі надії, а саме, що Ви будете корисними, працьовитими і вірними членами української організованої спільноти."


Марія Анна Курило (Петро Олійник)


Таня Мигаль (Ігор Зварич)


Юлія Анна Нестерук (Володимир Кебало)


Ірена Новаківська (Михайло Запаранюк)


Наталія Строцька (Роман Зварич)


Христина Цебрій (Ігор Іванів)


Ірина Шеремета (Богдан Кошикар)

МАСКАРАДОВА ЗАБАВА СУМ В БЕЛЬГІЇ

Осередок СУМ ім. С. Петлюри в Етобіко в Бельгії влаштував 11 листопада м. р. маскарадову забаву під назвою „Осіння фантазія" з метою заохотити молодь до вияву її здібностей у доборі маскарадового одягу. Між учасниками забави вирізнялися дві сумівки — Соня Дзюбанівська і Ляриса Коструба — в одягах, які репрезентували сумівські журнали і сумівські гасла. Обидві сумівки одержали від управи Осередку ім. С. Петлюри, як і від присутніх на залі щире признання. Під час забави проведено збірку пожертв на фонд сумівської преси.


Дебютантки Великого Новорічного Балю Осередків СУМА в Чикаго, який відбувся 13 січня 1973 року з мотто „Юних днів, днів весни, Не забудь, не забудь" (І. Франко). На знімці стоять дебютантки із своїми ескортами. Зліва направо: Л. Ванджула і С. Мацько, П. Сахаревич і В. Бень, І. Голод і М. Биц, Л. Пангишин і В. Читербок, О. Голяш і Є. Кміт, Х. Федак і М. Павленко, Д. Івасів і А. Степовий, Н. Савула і А. Стефанюк, Н. Савин і І. Вілик, О. Лилик і В. Куц, Н. Ванджула і В. Боєчко.

З СУМІВСЬКОЇ ТВОРЧОСТИ

"PARTY"

Важко з'ясувати українськими словами: „вечірка", „вечерниці", „дружні сходини", „забава молоді" і т.п. це англійське слово, що його я поставила в наголовку. „Парті" — ось і все. Його розуміє вся українська молодь, не тільки поза межами України, але, напевно, і за залізною заслоною яка сковує волю. Тому і я користуватимуся ним у дальшій своїй розповіді.

Як дзвінко лунає сміх Ірини що проривається аж до моєї кімнати. А це, либонь, Тарас і Віра. Вони танцюють. Чую гарячі ритми Степанової ґітари. Вони звучать так чудово! Перша, власна „парті" Ірусі. Вона перетворила свою кімнату в якесь бонґало, освічене лямпіонами. „А ти, мамусю, підеш собі вечером у кіно, щоб ми могли бути самі. Ми маємо власні проблеми!" сказала вона мені.

Одначе, я не пішла до кіна. А замкнулася у своїй кімнаті на другому поверсі. Хай молоді гуляють. Хай вони танцюють, залицяються, хай будуть безжурними, без старших, самі з собою. Але що це? Все затихло? Немає музики, не чути тупоту кроків, сміху, навіть бренькоту чарок. Дивна тиша. Занепокоєна не можу втримати своєї цікавости. Підкрадаюся на пальцях до дверей Ірининої кімнати й легенько відчиняю їх невеличкою щілиною. Який дивний образ! Всі вони сидять колом на землі. Посередині горить самітна свічка. І голос Тані є приглушений, немов присмерковий: — Чи ви вірите в Бога?

Затримую віддих. Чи це та їхня проблема, про яку натякнула Ірка? Чую голос Тараса: „Бог? Ну, очевидно, якась вища істота мусить же існувати!" „Але чи не доводиться блукати вколо? — шепоче Ярка. — А це таке не раз прикре й тоді почуваєшся такою самітною!"

Бородань з довгим ясним волоссям обпер своє підборіддя на долоню і замислено доводить: „А я кажу вам, що Його немає! Бож, чи було б усюди стільки кричущої несправедливости?" Це Михайло. Його фотосвітлина стоїть на столику моєї Ірки. На ньому шкіряний короткий плащ, рука оперта на керівницю мотоцикля. „А якщо б Він навіть існував, — говорить Михайло далі, — то де Він, властиво, повинен бути?"

Я не втримуюся. Відчиняю двері: „Де Він є? — питаєте. Тут поміж вами." Розгніваний юнак підноситься із землі: „Го-го-го, звідкіля ви це знаєте, моя пані?" У широкому розкроці стоїть цей Михайло переді мною, руки в кишенях „блу-джінсів": „Дуже інтересно почути! Ваш любий Бог є, отже, між нами. А те, що щоденно діється, з цим Він так просто погоджується?"

„Чи ви хочете зробити Його відповідальним за людські вчинки? — питаю Михайла. — За людську ненависть? Сліпу жадобу нищення? Мій дорогий юначе, Бог — це любов. Він дав нам прекрасну землю. Й інтеліґенцію. І розум. Бльондин закурює цигарку. Його рука дрижить із хвилювання. Беру його праву руку в свої долоні: „А ось на це Він погоджується. На ці дві міцні руки, які повинні цупко вхопити життя, Михайле. Погоджується на це чудо ваших очей. На весну. На зорі понад нами. Він погоджується з тим, що ви можете сьогодні помагати будувати світ, в якому завтра хочете жити. Він дає для цього силу. Бо через вас Він хоче діяти в цьому світі.

„Через нас?" — всі вони здивовано переглядаються. Михайло присуває мені подушку й просить рухом руки сісти між ними. Ці бунтівники! Вони протестують, обурюються, чинять бешкети. Їхні сильні руки дуже швидко стискаються в кулаки, готові завдати болючих ударів. Але й цих самих юнаків я вже бачила, як вони стояли в черзі, щоб віддати свою кров для Червоного Хреста, і я знаю, що вони влаштували у спортовій залі „біт" концерт — на користь голодуючим у Віяфрі.

„Так, Він хоче діяти через вас! Зрозумійте ж, діти, що цей незбагненний Бог, який сотворив всесвіт, який проникає Собою усе на землі, Він одночасно є вашим приятелем, який хоче жити у вас!" „І чому ж Він цього хоче?" — цікавиться Іван. „Щоб на цьому світі було більше світла й радости. А за це варто боротися. Разом із цим Приятелем можна всього довершити, ширити світло серед ваших буднів там, де кожний з вас стоїть."

„Чогось довершити?" — Марія закидає пасмо ясного волосся, що прикрило її очі. — Я знаю тільки те, що хочу бути щасливою!" „І якраз до цього є ключ у тобі самій. Не жди задовго на щастя, дівчино. Відкрий свої очі. Допоможи тому, хто якраз попав в непевність. Бо все, що ви зробите для інших — це радість чи біль, колись відіб'ється у вашому житті. В цьому полягає справедливість. Повірь мені, Маріє, що ваш Приятель, там угорі, любить людей. Він кожного дня посилає їх у школу випробувань і досвіду. Щоб вони вчилися. А одного разу — кожний з них стає до іспиту зрілости."

Вони мовчать. Курять цигарки, задумано пускаючи кільця диму. Глибока тиша. Лиш свічка поміж ними деколи затріщить ґнотом, кидаючи на стіни дивовижні тіні. Раптом Михайло зривається: „Гей, я маю ідею! Влаштуємо приємну „парті" з музикою для нтарих. Таж не один із них є жахливо самітний. Може, вони знайдуть хвилинку радости. Хто зна?"

Обруч збентеження і задуми тріс. Вони запалюють лямпіони. Ідея Михайла проймає їх полум'ям. Я непомітно відходжу до своєї кімнати. „Парті" для тих, що є такі страшенно самітні. Мої молоді бунтівники. Вони питають за Богом. І не почувають навіть, як глибоко Він є у їніх душах...

Л. Леншевська

В днях 26-го до 28-го травня ц. р. у Вашинґтоні відбудеться Маніфестація вшанування пам'яті жертв 40-ліття Голодової Облоги. Головна Управа СУМА закликає все своє членство — молодше і старше Юнацтво, Дружинниць і Дружинників та Сеніорів — взяти якнайчисленнішу зорганізовану участь в згаданій Маніфестації.

З огляду на це, цьогорічний Окружний Весняний Злет Юнацтва на Оселі СУМА в Еленвілл, Н. Й., відбудеться тиждень пізніше, в днях 2-го і 3-го червня. Дати Злетів Округ Чикаґо, Детройт, Клівленд і Бофало- Рочестер будуть своєчасно подані до відома Юнацтва СУМА.

„ШЛЯХ МОЛОДІ"

Рік XVII. Травень 1973 Ч. 1 (104)

Сторінка СУМА при щоденнику „Свобода" редаґує Головна Управа Спілки Української Молоді Америки. Відповідальний за зібрання і оформлення матеріялів: Роман Мірчук, референт преси та інформації при Головній Управі. Матеріяли слати на адресу:

Roman Mirchuk
201 Taylor Street, N.E., Washington, D.C. 20017

В Ню Йорку започатковано раціонування бензини

Ню Йорк. — Вперше від закінчення другої світової війни одна з більших бензинових компаній Амоко (Амерікан Ойл Компані) повідомила, що на всіх її бензинових станціях в Ню Йорку можна буде купити для авта не більше, як 10 ґальонів бензини. Згідно з заявою компанійного окружного менаджера Басфорда, Амоко рішилася на такий крок, щоб в той спосіб заощаджувати бензину і мати достаточні запаси пального на час цього літа, коли, як загально сподіваються, в різних частинах ЗСА бракуватиме пального до авт. Як відомо, т .зв. незалежні бензинові станції є під загрозою браку бензини, бо великі бензинові компанії, які досі постачали незалежним станціям бензину, відмовляються від дальшої достави, обмежуючися її тільки для власних станцій.

Про арешти в Україні
Доповідь п. О. Зінкевича
„ДИЙСНІСТЬ В УКРАЇНІ І МИ"
— відбудеться —
в суботу, 19-го травня 1973 р.
о год. 7:30 веч., в залі ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА
в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

Після доповіді дискусія.

Закликаємо Громадянство і Молодь до численої участи.

КОМІТЕТ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. о. ДМИТРА ФЕДАСЮКА

на Фонд „Церква в Потребі" зложили:

15.00 дол. Марта і Богдан ЦИМБАЛІСТІ
10.00 дол. Анна і Стефан МАКСИМЯК
10.00 дол. Дарія і Василь ГУСАР

З болючим жалем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 10-го травня 1973 р. в Детройті, Міш., після важкої недуги серця, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність

бл. п.

ВАСИЛЬ САБАТЮК

народжений 14-го жовтня 1893 року в Раківці, пов. Підгайці. кол. вояк УГА, учасник Визвольних Змагань, суспільно громадський діяч на Рідних Землях, активний член церковних та громадських установ.

ПАНАХИДИ ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОГО — у четвер, 10-го і в п'ятницю, 11-го травня ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Бутая в Детройті.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 12-го травня 1973 р. о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви НЗІЦДМ в Гемтремку, опісля на цвинтар Mt. Olivet.

Глибоким жалем опечалені:

ОЛЕНА ПАНЬЖ, сестрінка з чоловіком ВАСИЛЕМ
в Україні — син ПЕТРО з Родиною
ГАНЯ і ОЛЬГА, пасербиці з Родинами
Близька і дальша Родина в Америці та Канаді

•

Замість квітів на могилу, просимо складати датки на фонд „Церква в Потребі" або видавничий Фонд Збірника Підгаєцької Землі.

Ділимося сумною та болючою вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що у Великодню Неділю, 29-го квітня 1973 р. в Лондоні, несподівано, на серцевий удар, відійшов у Вічність

Д-Р РОМАН МОГИЛЬНИЦЬКИЙ

народжений 8-го листопада 1902 року в Делятині, Україна. лікар в Україні та Африці, б. в'язень большевицьких тюрем та концтаборів, невтомний український діяч.

ПОХОРОН та КРЕМАЦІЯ відбулися 11-го травня 1973 року в Лондоні.

Горем прибиті:

д-р ЄВГЕНІЯ МОГИЛЬНИЦЬКА — дружина
РОГНІДА, ЗОРЯ, ТАМАРА, ОКСАНА — дочки
НАДІЯ — сестра
ІВАН — брат
та АРКАДІЙ ТРАЧУК — шваґер

Ділимося сумною і болючою вісткою з Рідними і Знайомими про те, що 8-го травня 1973 р. о год. 8-ій вечора, відійшла у Вічність по довгій недузі, многонадійна, бувша Кошова Пластової Станиці і член Українського Народного Союзу в Денвері, на 25-му році життя

бл. п.

ЛЕСЯ МАРІЯ ЧАЙКОВСЬКА

нар. 26-го січня 1948 р. в Міттенвальді, Зах. Німеччина.

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ відбулися в днях 10-го і 11-го травня ц. р. в похоронному заведенні Нуган і в українській католицькій церкві Преображення Господнього.

ПОХОРОНЕНА на кладовищі Mt. Olivet.

Покійна залишила в глибокому смутку:

маму — АННУ
двох братів: ВОЛОДИМИРА і ТАРАСА
вуйка — ЯРОСЛАВА НИЖНИКА з родиною
Близьку і дальшу Родину в Україні

•

Замість квітів, просимо складати жертви на фонд ім. Лесі Чайковської.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ВІДДІЛ у ДЕНВЕРІ

З глибоким сумом сповіщаємо всім Членам Наукового Товариства ім. Шевченка і всій українській національній Спільноті в Америці і Канаді, що дня 10-го травня 1973 року, в лікарні в Сиракюзах, Н. Й., відійшов у Вічність на 87-му році життя

сл. п. інж. агр.

ІВАН РОМАНЮК

визначний меценат науки (Наукового Товариства ім. Шевченка) в ділянці історії відновленої, суверенної, соборної, національної, української державности; праправнук козака уманської сотні Дмитра Романюка в часі визвольної боротьби під проводом Максима Залізняка і Івана Ґонти; учасник-активіст у листопадовій революції в Західній Україні 1918 року і член Повітового Комісаріяту ЗО УНР в Борщеві та директор Харчевої Управи і референт торговельно-промислового управління; в 1919 р. член Повітового Комісаріяту УНР в Кам'янці на Поділлі; один із провідних організаторів і керівників українського кооперативного руху в Західній Україні і пізніше організатор української індустрії у Львові; активний діяч у національній праці в рамках Українського Конгресового Комітету Америки; основник 15.000-ої долярової фундації в рамках Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, для підтримки наукових видань з історії української визвольної боротьби і добродій багатьох інших українських національних організацій.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в суботу, 12-го травня 1973 р. в годині 1-ій по полудні на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 3-го травня 1973 року, з Волі Всевишнього, по довгих терпіннях, на 94-му р. трудолюбивого життя відійшов у Вічність, наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

АННА КУПЧИК

народжена 11-го серпня 1879 року в Золочеві, Україна.

ПОХОРОН відбувся дня 7-го травня ц. р. з церкви св. Михаїла у Балтімор, Меріленд, на парохіяльний цвинтар, при численній участи Родини й Парохіян.

Під час тризни переведено збірку на фонд Блаженнішого Верховного Архиєпископа.

В глибокому смутку:

ПАВЛО — син, з дружиною АННОЮ
СТЕПАН — син, з дружиною СОФІЄЮ
СОФІЯ ГУПАЛОВСЬКА, донька в Україні
Внуки і правнуки в Америці, Канаді і Краю

Ділимося сумною вісткою, що 10-го травня 1973 року на 87-му році життя, відійшов у Вічність

бл. п. інж.

ІВАН РОМАНЮК

б. учасник Зриву 1-го листопада 1918 р. та від 1926 р. активний член різних кооператив, товариств і установ в Україні, Німеччині, Канаді і Америці.

ПАРАСТАС відправлено в п'ятницю, 11-го травня, о год. 8-ій вечора в Macko Funeral Home, 1609 W. Genessee St., Syracuse, N.Y.

ПОХОРОН — в суботу, 12-го травня 1973 р. о год. 1-ій по пол. на Українському Цвинтарі св. Андрія, Бавнд Брук, Н. Дж.

ПРИЯТЕЛІ ПОКІЙНОГО

З приводу передчасної смерти

Д-ра Осипа Жидяка

мецената ФКУ — співфундатора

Гарвардського Центру Українознавчих Студій

Родині Покійного щире співчуття висловлює

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФКУ

Відбувся З'їзд Старших Виховників ОДУМ

Лондон, Канада (О. Ш.). — В днях 21-го і 22-го квітня 1973 р. відбувся перший Всеодумівський З'їзд Старших Виховників ОДУМ-у. Цей З'їзд переводився у залі української православної церкви Пресвятої Тройці, в Лондоні, у Канаді. Господарями З'їзду були ОДУМ — філія Лондон і Товариства Одумівських Приятелів (ТОП) на чолі з головою філії ТОП'у М. Співаком.

Це був перший З'їзд, який відбувся на основі нового статуту і правильника, які були прийняті на надзвичайному З'їзді ОДУМ-у в листопаді 1972 р. в Детройті. О 10-ій год. ранку 21-го квітня 1973 р. д-р Ю. Криволап, голова ЦК ОДУМ-у заслужений одумівський і суспільно-громадський діяч, відкрив наради. Після привітання він попросив капеляна місцевої філії ОДУМ-у о. Дебрина перевести молитву. Пізніше о. Дебрин привітав З'їзд, зазначив що „з усіх з'їздів, з'їзд молоді є найважливіший". Отець капелян підкреслив важливість нової програми ОДУМ-у.

У програму З'їзду входили звіти голови Центрального Комітету ОДУМ-у д-ра Ю. Криволапа, голови Ради Старших Виховників ОДУМ-у Канади П. Родака і голови Ради Старших Виховників ОДУМ ЗСА О. Пошиваника. У звітах підкреслено осяги й недомагання в праці, а зокрема у введенні нової структури в життя ОДУМ-у.

Заходами О. Пошиваника, голови РСВ в ЗСА відновлено „Куток Одумівця", — сторінку при двотижневику „Українське Життя". Із звіту голови ЦК ОДУМ-у Ю. Криволапа можна було бачити діяльність одумівського руху на чолі з його провідниками. Між ними на першому місці стоїть голова ЦК ОДУМ-у. Завдяки ньому одумівський рух, без уваги на різного роду кризи в українському суспільно-громадському й політичному житті, міцніє. „ОДУМ", як підкреслив голова ТОП-у в Детройті п. Смик „дає підстави й можливості навчатися правильніше оцінювати й інтерпретувати історичні джерела про Україну й українців, не українського походження.

З'їзд затвердив одинадцять Комісій, кожна з яких має чи в собі мінімум три члени, повинна розробити проблеми для неї призначені.

З'їзд прослухав звіт голови Таборової Комісії І. Павленка. Час і місце заплянованих таборів буде подано на сторінках українськопреси й шляхом розпоoffдження окремих летючок. Прийнято проєкт комітету цьогорічної одумівської зустрічі (О. Пошиваник — голова), яка відбудеться в Чикаго в днях Праці й присвячена 800-літтю створення міста Полтави.

На основі нового правильника, З'їзд на пропозиції Президії ЦК ОДУМ-у затвердив кількох кандидатів на ступінь Старшого Виховника Провідника.

Делегати на пропозиції номінаційної комісії одноголосно вибрали Центральний Комітет ОДУМ-у, як він конавче тіло між з'їздами на протяг трьох років: голова — д-р Ю. Криволап; перший заступник і організаційний референт — В. Педенко; другий заступник і референт юнацтва — І. Павленко; секретар — Є. Кальман; фінансово-господарський референт — В. Вакуловський. На пропозицію Старшого Виховника Мороза, З'їзд пергедав до Об'єднаних Націй звернення проти нелюдських і жорстоких переслідувань, які діються сьогодні в Україні.

Увечері 21-го квітня відбулася товариська вечеря.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Понеділок, 14 травня 1973

ЧОТИРИ ГОЛОВНІ ПРОДУЦЕНТИ АМЕРИКАНСЬКИХ АВТ ЗАЯВИЛИ, що вони не будуть протестувати проти тимчасових стандартів, встановлених Урядом для поборювання занечищення повітря. Це значить, що виробці авт плянують у моделях на 1975-ий рік інсталювати механізми для контролювання спалених газів, хоч ці механізми будуть досить коштовні.

КРАЙОВИЙ КОНГРЕС СПОЖИВАЧІВ І КРАЙОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ФАРМЕРІВ заявили, що ці дві організації, які минулого місяця були по противних сторонах у бойкоті м'ясних продуктів, дійшли до порозуміння і створюють союз проти великих продуцентів харчових продуктів і проти великих харчових крамниць. Своєю співпрацею ці організації сподіваються знизити ціни харчових продуктів.

НА РОЗПРОДАЖУ ТВОРІВ СТАРИХ МАЙСТРІВ у Ню Йорку була продана гравюра Рембрандта за 70,000 долярів. Гравюра, яка має назву „Агонія в саду", була куплена незнаним колекціонером з Европи. Твір Рембрандта є дуже малого розміру, бо всього 4 3/8 на 3 1/4 інча. Цей самий колекціонер також купив іншу гравюру Рембрандта, „Св. Єремія біля безверхої верби", за 48,000 долярів.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ РАТИФІКУВАВ договір із Східньою Німеччиною, який визнає ту комуністичну німецьку державу, 268 голосами проти 217. Водночас рішено 365 голосами проти 121 зголоситись на членство в ОН і підтримати в цьому також Східню Німеччину.

ДО ЛОНДОНУ ПРИБУВ етіопський монарх Гайле Селясі. Він конферував подорозі в Каїро з єгипетським президентом Анваром Садатом. З Лондону полетить до Вашингтону. Головна тема розмов: ситуація на Близькому Сході.

В ГОЛЛЯНДІЇ ПОСТАВ новий уряд після 163-денної кризи, найдовшої в історії тієї країни.

В ІРЛЯНДСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ЗГОЛОШЕНО в парляменті „хартію прав" для жінок, призначивши їм рівні шанси щодо характеру праці і винагороди.

У М. МАРСЕЙ У ФРАНЦІЇ ПЕРЕВЕЛИ екзекуцію під гільотиною на 34-річному арабі з Тунізії за вбивство 7-річної дівчинки. Це третій випадок виконання кари смерти за президента Жоржа Помпіду.

ПАПА ПАВЛО VI ПРИЙНЯВ на півгодинній авдієнції двох делегатів комуністичного В'єтконгу, які скаржились на відносини у в'язницях і кацетах Південного В'єтнаму.

СОВЄТСЬКА ФЛЬОТА ЗАГРОЖУЄ Південній Азії — твердив прем'єр Сінгапуру Лі Куан Ю в Токіо і пропонував, щоби ЗСА, Британія, Японія, Австралія і південно-азійські країни створили з'єднання морської фльоти для протиставлення щораз більшій військовій фльоті СССР.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ХОРВАТСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ В АВСТРАЛІЇ ВИКЛИКАЛО різку критику в кількох автономних стейтах австралійської федерації. Особливо таврується переведення ревізії у помешканнях хорватів та арештування їх нічною порою.

У СУДАНІ, МАБУТЬ, НЕ БУДУТЬ СУДИТИ 8-ох арабських терористів, які вбили двох американських і одного бельгійського дипломатів у будинку савді-арабської амбасади. Мовляв: наскок і вбивство ізраїльцями 3-ох арабських партизанів в їх помешканнях у Бейруті в Ливані посередньо морально виправдали тих арабських терористів у Хартумі.

ЛІВІЯ ЗРОБИЛА ПОГАНИЙ ДОСВІД з „позичуванням" військових джетів „Міраж", що їх закупила у Франції по одному мільйонові за літак, своєму союзникові Єгиптові. У короткому часі з-посеред перших 18-ох тих позичених джетів — розбилися 4 літаки, бо єгипетські пілоти при найменшій трудності падуть в паніку й вискакують з парашутами. Коли совєтські інструктори вишколювали єгипетських летунів, то дораджували не вставляти до літаків викидних крісел, щоб унеможливити арабським летунам мерщій вискакувати без уваги на потребу.

Суд звільнив Елсберґа та Руссо

Лос Анджелес. — Судовий процес проти Даніеля Елсберґа та Антоні Руссо, обвинувачених за викрадення та поширення секретних документів Пентаґону про в'єтнамську війну, закінчився 11 травня повним звільненням обвинувачених з тим, що ніколи проти них це саме обвинувачення не може бути поновлене. Проголошуючи таке своє рішення, федеральний окружний суддя Вільям Меттю Бирні заявив, що уряд ЗСА своєю поведінкою завинив у тому, що обвинувачені були позбавлені можливости і права на справді безсторонній суд. Приймаючи до уваги цілий ряд інформацій про пов'язання справи Елсберґа і Руссо з вотерґейтською аферою, а разом з цим різні заходи з боку урядових чинників проти обох обвинувачених ще заки в їх справі почався суд, суддя визнав неможливим продовжувати судочинство і апробував внесок оборони про відкинення урядового обвинувачення та звільнення обвинувачених. Поведінку урядових чинників в справі Елсберґа та Руссо суддя визнав за „порушення суті справедливости". Як відомо, Елсберґ та Руссо в 1971 році почали публікувати т. зв. документи Пентаґону про в'єтнамську війну, які рахувались засекречені. Йшлося тут про матеріяли спеціяльної студії про те, як ЗСА найшлися у цій війні, про характер війни і її вигляди. Згідно з заявою Елсберґа і Руссо, в їх плянах було з допомогою опублікування цих документів, вплинути до закінчення війни у В'єтнамі. У висліді заходів Уряду суд припинив публікацію цих документів. Одночасно в цій справі почалося слідство та притягнено обох винних у розкритті згаданих документів до відповідальности. Як останньо виявилося, урядові чинники застосували в часі слідства такі нелеґальні методи, як влом до бюра психіятра, який обслідував Елсберґа, підслухування телефонічних розмов тощо, що остаточно заважило на рішенні судді звільнити обох обвинувачених.

Завершено підготову до запуску „Скайлеб"-у

Кейп Кеннеді. — У понеділок 14 травня після завершення підготовних праць мала відлетіти в космос велетенська повітряна ляболаторія „Скайлеб". Запуск мав відбутися в 1:30 по пол. „Скайлеб" буде кружляти в орбіті навколо земної кулі на висоті 270 миль протягом 8 місяців. У вівторок вилетить у космос повітряний корабель „Аполло", який перевезе на космічну ляболаторію трьох астронавтів. Запуск „Аполло" має відбутися в 1:00 по пол. Сполучившись з „Скайлеб"-ом у середу 16 травня увечері, перша залога „Аполла" пробуде в космічній ляболаторії 28 днів. Завданням астронавтів Пола Дж. Вайца, Чарльза Конрада мол. та Джозефа П. Кервіна буде обсервувати процеси, які відбуваються на сонці, робити досліди земної кулі та переводити різні тести на собі, щоб перевірити вплив безваговости на людський організм. Подібні експерименти будуть виконувати й наступні дві залоги, які мають пробути на „Скайлеб"-і по 56 днів. Друга залога вилетить у серпні ц.р., а третя — у листопаді. „Скайлеб" — це найбільший із будь-коли збудованих повітряних кораблів, який важить близько 100 тонн. Коли з цією ляболаторією сполучиться „Аполло", то разом вони будуть 118 стіп завдовжки, а місткість їх буде така, як хати з трьома спальнями. Тому вночі можна буде бачити цю ляболаторію з землі голим оком. Погода в часі запуску „Скайлеб"-у та „Аполло" заповідається добра. Обидва запуски будуть передавані телевізією.

Москва інтервеніювала в Ливані щодо замирення з партизанами

Бейрут. — Арабська газета в Бейруті „Ан Нагар" принесла вістку, що Совєтський Союз звернувся до ливанського уряду та проводу палестинських партизанських організацій з закликом не доводити до такої кризи, яка могла б дати притоку Ізраїлеві до збройної інтервенції, яка з черги була б загрозливою для миру на Близькому Сході. За газетними коментарями — Брежнєв не хоче, щоби під час його відвідин у Америці у червні цього року на Близькому Сході вибухла нова війна. Високі старшини ливанської армії й партизанських організацій переводили наради над проголошенням „перемир'я.

У Ливані настав розмірний спокій після боїв війська з палестинськими партизанами, які тривали від 2 ц. м. Відновлено рух пасажирських літаків на міжнародному летовищі під Бейрутом, який був нечинний впродовж минулого тижня, як теж скорочено поліційну годину в Бейруті, зберігши її на час від сумерку до досвіта. Ливанський президент виступив з ініціятивою, щоб зосередити зброю, яку мають палестинські партизани у своїх таборах у державних магазинах, відкіля мали б видавати ту зброю тільки на авторизовані ливанським командування партизанські рейди проти Ізраїлю. Але проти такого пляну рішуче виступають партизани і ті арабські держави, які їм сприяють і їх фінансують, головно Сирія і Лівія. Тому, що Ливан має наполовину мусульманське й наполовину християнське населення, то їхні лідери нараджувались над заведенням ладу.

Кіссінджер буде у цьому тижні конферувати з в'єтнамськими комуністами у Парижі

Париж. — Від 17-го травня ц. р. буде відбуватися у Парижі конференція асистента президента Р. Ніксона для справ крайової безпеки, Генрі Кіссінджера, з представником Північного В'єтнаму Ле Дуком То, з яким він виготовив був пакт про перемир'я у В'єтнамі з 27-го січня ц. р. Конференція триватиме 3-4 дні. У комунікаті, що його проголошено у Вашингтоні й Ганої сказано, що названі делегати ЗСА і Північного В'єтнаму будуть нараджуватися над дотеперішнім „застосуванням" у практиці згаданого договору про перемир'я з ціллю доведення до того, щоб „докладно переводити його в життя". В'єтнамські комуністи будуть наполягати на тій нараді, щоб ЗСА відновили очищування в'єтнамських вод від мін та щоб відновлено переговори про економічну допомогу для Північного В'єтнаму. Кіссінджерові товаришитимуть на ту конференцію у Парижі Вілліям Сулліван, який підготовив ту конференцію своїми недавніми нарадами з віце-міністром закордонних справ Північного В'єтнаму Нгуєном Ко Тачем, новопризначений амбасадор до Південного В'єтнаму Ґрагам Мартін і інші фахівці. З американського боку заперечено скарги в'єтнамських комуністів, наче б американське летунство відновило бомбардування у Південному В'єтнамі. Зате пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер заявив, що без уваги на відмову Палатою репрезентантів фондів на дії летунства в Камбоджі — ЗСА будуть продовжувати свою тамошню політику, яку вважають за правильну, а коли Конґрес надалі припинить всі фонди на ту ціль то відповідальність за наслідки впаде на Конґрес.

Брежнєв прибуде до ЗСА 18-го червня

Москва. — У Москві й Вашингтоні проголошено одночасно офіційно, що перший секретар компартії СССР, насправді теперішній кремлівський диктатор Леонід Брежнєв прибуде до Вашингтону з офіційними відвідинами 18 червня і буде в Америці до 26 червня. Чи Л. Брежнєв і його почет, в якому буде знаходитися совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, захочуть відвідати інші місцевості в ЗСА, — ще не відомо. Генрі Кіссінджер заявив у Вашингтоні журналістам, що відвідини Брежнєва треба розглядати, як „ділові", виповнені нарадами, про суть яких ще нічого не сказано. Брежнєв відвідав наприкінці минулого тижня Варшаву, відкіля він переїхав був до Східнього Берліну. В обох тих містах тамошній комуністичний державно-партійний апарат зігнав десятки тисяч людей для „спонтанного" привітання Л. Брежнєва. У Варшаві Брежнєв надав орден Леніна польському комуністичному проводиреві Едвардові Ґерекові, який саме скінчив 60 років, а у Східньому Берліні удекобував таким самим орденом німецького комуністичного проводиря Еріха Гонекера. За газетними коментарями, Брежнєв поїхав до Східньої Німеччини, щоб заспокоїти тамошніх комуністів, що він не „запродасть" їх інтересів під час своїх відвідин у столиці Західньої Німеччини, які відбудуться 18 до 22 травня ц. р. В обширному офіційному комунікаті, проголошеному наприкінці відвідин Брежнєва у Східньому Берліні, прославлювано низку договорів, які „нормалізували" відносини між Західньою Німеччиною й іншими західніми країнами, між ними ЗСА. та Совєтами.

Амнесті Інтернешенал апелювала до Чехо-Словацького президента

Лондон. — У зв'язку з відзначуванням 25-річчя звільнення Чехо-Словаччини від німецької окупації, Амнесті Інтернешенал, міжнародна організація, яка займається обороною політичних в'язнів, звернулася до чехословацького президента ген. Свободи з закликом звільнити з ув'язнення всіх політичних в'язнів, які під теперішню пору находяться в чехословацьких тюрмах. Заклик Амнесті Інтернешенал коментувала британська преса, висловлюючи сподівання, що чехословацький режим візьме до уваги справу політичних в'язнів.

Збільшується кількість мішаних подруж

Трентон. Н.Дж.—„Церковний бюлетень" місцевої української католицької церкви св. Иосафата інформує, що в цій церкві упродовж 1972 р. було всіх 11 вінчань. З цього числа тільки одна пара (молодий і молода) були українцями. Інших десять пар належали до категорії „мішаних подруж" українців з не-українцями. Це зіставлення в одній парафії виявляє аж 91 відс. мішаних подруж серед українців. Треба додати, що йдеться тут про парафію, де в більшості членами є українці-католики вже з останньої еміграції. Такий стан на відтинку подруж є справді застрашаючий, хоч, очевидно, не можна на основі даних з однієї парафії цього явища узагальнювати. Все таки, порівнюючи з іншими інформаціями, ці дані кличуть до дуже серйозної застанови. Зріст мішаних подруж серед української громади в Америці і Канади поступає на наших очах, що матиме неґативний вплив на наше положення як окремішньої етнічної групи, бо сприятиме асиміляції та денаціоналізації наших людей.

ПАМ'ЯТНИК БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

Едмонтон. — Заходами Ініціятивного Комітету в Едмонтоні відбулися два засідання представників різних ветеранських та ін. організацій і товариств у справі встановлення Пам'ятника борцям за волю України на цвинтарі св. Михаїла. Проєкт пам'ятника, приготовлений архітектом Юрієм Черненком, уже схвалений в засаді. Секретар Ініціятивного Комітету М. Наконечний повідомив в „Українських Вістях" з Едмонтону з 22 березня, що реалізація цього задуму вже близька до здійснення.

В ХАРКОВІ БУДУЮТЬ СУПЕРСОНІЧНЕ АВТО

Москва. — Як повідомляє ЮПІ, один із автомобільних заводів в Українській ССР будує суперсонічне перегонове авто, яке мало б досягати максимальної швидкости 745 миль на годину. Згідно з довідником Гіннеса про світові рекорди (Guinness Book of World Records) найвища швидкість будь-якого із сконструйованих досі наземних веґікулів виносила 631 милю на годину. Вістку про конструювання такого авта подала Телеграфічна Агенція Совєтського Союзу (ТАСС). Будується це суперсонічне авто за проєктом і під наглядом Автомотивного Інституту в Харкові. Перші спроби з ним мали б відбутися до року. Матиме воно 33 стіп довжини, 50 інчів висоти і буде вирізнятися довгим загостреним „носом" та малими крилами.

ТАРЗАН, Ч. 6931. Пілот все ще хоче схопити Тарзана



Під час коли Тарзан, безпечний на схопленому судні помалу вичуняє з наркотику змовників...

Спершу пошкодимо небесну машину, щоб вона, як зранена птаха, не могла вилетіти.

Я простиму вибачення, Козенку, за те, що я вистрелив тобі з руки пістолю, який ти скерував проти мене, якщо передаш мені Тарзана без дальшої суперечки!

Ніхто не зупинить мене перед виконанням доручень нашого вождя! Він хоче Тарзана перед сьогоднішньою ніччю!